

Umowa nr.....2023

Zawarta w dniu .....2023 roku w Rybnie, pomiędzy :

1. **Gminą Rybno** z siedzibą przy ul. Długiej 20, 96-514 Rybno, zwaną w dalszej części umowy „Zamawiającym”, reprezentowaną przez:
Pana Damiana JAWORSKIEGO - Wójta,
przy kontrasygnacie **Pani Grażyny DYBIEC - Skarbnika,**
a:
2. .... z siedzibą ....., NIP ....., REGON ....., wpisaną do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez ..... pod numerem KRS ....., zwaną w dalszej treści umowy „Wykonawcą”, reprezentowaną przez:
.....

Niniejsza umowa została zawarta w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia w trybie podstawowym zgodnie z art. 275 ust. 1 na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 roku - Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm.), nr postępowania: **RGK.271.9.2023.**

§ 1. Przedmiot Umowy

1. Przedmiotem zamówienia (zwanym dalej także „przedmiotem umowy” lub „Robotami budowlanymi) jest wykonanie inwestycji pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 380503W Karolków Rybnowski - Nowa Wieś - Zygmuntówka” w ramach środków z dotacji ze środków finansowych budżetu Województwa Mazowieckiego na zadanie z zakresu budowy i modernizacji dróg dojazdowych do gruntów rolnych, obejmującej swoim zakresem:
  - przebudowa drogi gminnej na odcinku o długości 500,00 mb,
  - wykonanie podbudowy,
  - wykonanie warstwy wyrównawczej i warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego,
  - wykonanie mijanek,
  - wykonanie poboczy z kruszywa łamanego,
  - wykonanie oznakowania pionowego,
  - regulacja studzienek,szczegółowo opisane w dokumentacji projektowej.
2. Wykonawca zobowiązuje się wykonać wszystkie opisane Dokumentacją projektową roboty budowlane, niezbędne do realizacji przedmiotu Umowy.
3. Wykonawca zobowiązuje się wykonać roboty budowlane, które nie zostały wyszczególnione w przedmiarze robót, natomiast zawierają się w dokumentacji projektowej i są konieczne do realizacji przedmiotu Umowy, zgodnie z dokumentacją projektową.
4. Roboty budowlane nie objęte niniejszą Umową, w szczególności nie ujęte w dokumentacji projektowej, które nie były możliwe do przewidzenia w chwili wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w wyniku którego doszło do zawarcia Umowy, a które są konieczne do realizacji przedmiotu Umowy, gdy z przyczyn technicznych lub gospodarczych oddzielenie wykonania tych robót od przedmiotu Umowy wymagałoby poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów lub wykonanie Umowy jest uzależniane od wykonania tych robót, a wartość wszystkich takich robót w ramach Umowy nie przekracza łącznie 50% wartości Umowy będą przyjmowane przez Wykonawcę do realizacji na podstawie odrębnej umowy, poprzedzonej sporządzeniem Protokołu konieczności wykonania tych robót.
5. Wykonawca zobowiązuje się do realizacji robót zamiennych w stosunku do robót budowlanych opisanych w dokumentacji projektowej, jeżeli ich wykonanie jest konieczne dla realizacji Umowy zgodnie z zasadami wiedzy technicznej.
6. Inspektor nadzoru inwestorskiego, w związku z robotami budowlanymi, o których mowa w pkt. 1 powyżej, ma prawo wydawania Wykonawcy na piśmie uzgodnionych z Zamawiającym poleceń, a Wykonawca jest zobowiązany do wykonania tych poleceń, w szczególności poprzez:
  - a) zmniejszenie lub zwiększenie ilości robót budowlanych na ilości dostosowane do potrzeb realizacji przedmiotu Umowy lub pominięcie poszczególnych robót budowlanych, opisanych w dokumentacji projektowej, jeżeli zmiana ta jest konieczna dla realizacji Umowy zgodnie z zasadami wiedzy technicznej i zmiana nie stanowi istotnego odstępstwa od dokumentacji projektowej,
  - b) zmianę kolejności wykonywania robót budowlanych, określonej Harmonogramem rzeczowo-finansowym.

7. W przypadku, gdy rozliczenie zmienionego zakresu robót, o którym nowa w pkt. 5 powyżej nie będzie możliwe poprzez obmiar wykonanych robót budowlanych, w szczególności:
  - a) gdy roboty ujęte w dokumentacji projektowej nie zostały wyszczególnione w przedmiarze robót, lub
  - b) gdy roboty nie ujęte w dokumentacji projektowej nie zostały również ujęte w przedmiarze robót, a ich wykonanie jest konieczne dla realizacji Umowy zgodnie z zasadami wiedzy technicznej i ma na celu usunięcie rozbieżności pomiędzy dokumentacją projektową a przedmiarem robót,
  - c) lub w przypadku konieczności zaniechania robót budowlanych objętych Kosztorysem ofertowym,
- wykonanie przez Wykonawcę zmienionego zakresu robót nastąpi na podstawie Protokołu konieczności.
8. Protokół konieczności jest sporządzany przez Kierownika budowy/robót, akceptowany przez Zamawiającego i podpisany przez: Kierownika budowy/robót, Inspektora nadzoru inwestorskiego oraz Wykonawcę.
9. Dochodzenie roszczeń związanych z brakiem akceptacji przez Wykonawcę poleceń Inspektora nadzoru inwestorskiego, o których mowa w pkt. 6, protokołu konieczności, o którym mowa w pkt. 8 nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku realizacji odpowiednio: poleceń Inspektora nadzoru inwestorskiego lub postanowień Protokołu konieczności.

§ 2. Terminy

1. Termin zakończenia robót ustala się **do dnia 30 września 2023 roku.**
2. Wykonawca zobowiązuje się w terminie obowiązywania gwarancji, to jest w terminie ..... **miesiący** od dnia Odbioru końcowego, usunąć wszystkie ujawnione usterki i wady dotyczące realizacji przedmiotu Umowy.
3. Rozpoczęcie realizacji robót budowlanych przez Wykonawcę nastąpi po dniu przekazania przez Zamawiającego dokumentacji technicznej i po protokolarnym przejściu terenu budowy przez Kierownika budowy/robót.
4. W terminie **7 dni** roboczych od dnia zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do Odbioru końcowego, Wykonawca ma obowiązek przekazania Zamawiającemu dokumentów, których dołączenia do zawiadomienia o zakończeniu budowy lub wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie wymagają przepisy ustawy Prawo budowlane (o ile dotyczy).

§ 3. Obowiązki Zamawiającego

1. Zamawiający jest zobowiązany do realizacji Umowy w terminach i na zasadach określonych w Umowie.
2. Przed rozpoczęciem robót Zamawiający w dniu protokolarnego przekazania terenu budowy przekaże Wykonawcy Dziennik budowy (o ile dotyczy) i Dokumentację projektową.
3. Dokumentacja projektowa stanowi własność Zamawiającego i może być wykorzystana wyłącznie w celu wykonania przedmiotu Umowy zgodnie z przeznaczeniem.
4. Zamawiający ponosi wobec Wykonawcy odpowiedzialność za wady istotne w przekazanej Wykonawcy Dokumentacji projektowej.
5. Zamawiający jest zobowiązany do dokonywania na swój koszt zmian Dokumentacji projektowej w zakresie niezbędnym do prawidłowego wykonania przedmiotu Umowy.
6. W przypadku, gdy konieczność wprowadzenia zmian w Dokumentacji projektowej jest następstwem nienależytego wykonywania przedmiotu Umowy przez Wykonawcę, koszty modyfikacji Dokumentacji projektowej oraz związanych z tym prac obciążają Wykonawcę.
7. Co najmniej 7 dni roboczych przed rozpoczęciem robót, Zamawiający powiadomi organ nadzoru Budowlanego o planowanym terminie rozpoczęcia robót (o ile dotyczy).
8. Zamawiający jest także zobowiązany do:
  - a) ustanowienia nadzoru inwestorskiego,
  - b) protokolarnego przekazania Wykonawcy terenu budowy,
  - c) nieodpłatnego udostępnienia Wykonawcy terenu pod Zaplecze budowy,
  - d) wyznaczania terminów odbiorów robót nie przekraczających 7 dni roboczych od dnia powiadomienia Zamawiającego przez Wykonawcę o gotowości do odbiorów,
  - e) terminowego przystępowania do odbiorów robót budowlanych,
  - f) terminowej zapłaty wynagrodzenia należnego Wykonawcy za wykonanie przedmiotu Umowy,
  - g) w terminach określonych Umową przystępować do odbiorów robót: ulegających zakryciu, zanikających, częściowych,
  - h) w terminach określonych Umową przystępować do odbiorów: końcowego całości robót, gwarancyjnych, ostatecznego.
9. Odbiorów robót ulegających zakryciu i zanikających oraz częściowych dokonuje w imieniu Zamawiającego Inspektor nadzoru inwestorskiego.
10. Zamawiający dokona komisyjnego odbioru końcowego robót budowlanych będących przedmiotem

Umowy wyznaczając upoważnionych przedstawicieli, przy udziale upoważnionych przedstawicieli Wykonawcy, przystępując do odbioru w ciągu 7 dni roboczych od dnia zgłoszenia przez Wykonawcę zakończenia robót. Odbiór końcowy zostanie zakończony w ciągu 14 dni roboczych.

§ 4. Zarządzanie realizacją Umowy

1. Zamawiający wyznacza Pana/Panią ..... do pełnienia obowiązków Inspektora nadzoru inwestorskiego.
2. Inspektor nadzoru inwestorskiego jest upoważniony do bieżącej koordynacji robót realizowanych na podstawie Umowy; kontroli jakości robót, ich wykonania zgodnie z Harmonogramem rzeczowo – finansowym, do odbiorów robót wykonanych zgodnie z Dokumentacją projektową oraz pełni funkcje inspektora nadzoru inwestorskiego w rozumieniu ustawy Prawo budowlane.
3. Inspektor nadzoru inwestorskiego wypełnia swoje obowiązki wydając polecenia, decyzje, zgody i akceptacje, które są obowiązujące dla Wykonawcy. Wykonawca ma prawo zgłosić Zamawiającemu na piśmie w terminie 3 dni roboczych zastrzeżenia do decyzji i poleceń Inspektora nadzoru inwestorskiego. Zastrzeżenia wraz z ze stanowiskiem Inspektora do zastrzeżeń, będą podlegały rozstrzygnięciu przez Zamawiającego.
4. Czynności lub polecenia Inspektora nadzoru inwestorskiego powodujące konieczność zmiany Dokumentacji projektowej lub wykonania zwiększonej w stosunku do projektu budowlanego ilości robót lub w inny sposób powodujące wzrost wynagrodzenia Wykonawcy wymagają uprzedniego potwierdzenia przez Zamawiającego, wydawanego w terminie 7 dni roboczych od wystąpienia z takim wnioskiem przez Wykonawcę. Brak pisemnego potwierdzenia przez Zamawiającego zmian we wskazanym terminie zwalnia Wykonawcę z obowiązku wykonania poleceń Inspektora nadzoru inwestorskiego i z odpowiedzialności za ich niewykonanie, z wyjątkiem czynności i poleceń związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, zabezpieczeniem mienia i ochroną ppoż.
5. Zamawiający zastrzega sobie prawo zmiany osoby pełniącej funkcję Inspektora nadzoru inwestorskiego, o czym pisemnie powiadomi Wykonawcę na 3 dni robocze przed dokonaniem zmiany.
6. Zmiana osoby pełniącej funkcję Inspektora nadzoru inwestorskiego wymaga sporządzenia Aneksu do niniejszej Umowy.

§ 5. Narady koordynacyjne

1. Narady koordynacyjne organizowane są w celu omówienia lub wyjaśnienia bieżących spraw dotyczących wykonania i zaawansowania robót, w szczególności dotyczących postępu prac albo nieprawidłowości w wykonywaniu robót lub zagrożenia terminowego wykonania Umowy.
2. Narady Koordynacyjne zwoływane są przez Inspektora nadzoru inwestorskiego nie rzadziej niż **raz na tydzień**.
3. Inspektor nadzoru inwestorskiego informuje z **3-dniowym** wyprzedzeniem uczestników narady koordynacyjnej o terminie i miejscu narady, prowadzi naradę i zapewnia jej protokołowanie, a kopie protokołu lub ustaleń dostarcza wszystkim osobom zaproszonym na naradę.
4. Narady Koordynacyjne odbywają się z udziałem przedstawicieli Wykonawcy, Zamawiającego i oraz innych zaproszonych osób.
5. Kierownik budowy oraz odpowiedni kierownicy robót są zobowiązani uczestniczyć w naradach koordynacyjnych.

§ 6. Obowiązki Wykonawcy

1. Wykonawca ma obowiązek wykonywania przedmiotu Umowy z należytą starannością zgodnie z Umową, Ofertą i Dokumentacją projektową, nienaruszającymi Umowy poleceniami Inspektora nadzoru inwestorskiego, zasadami wiedzy technicznej oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
2. Wykonawca ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych za szkody związane z realizacją Umowy, w szczególności za utratę dóbr materialnych, uszkodzenie ciała lub śmierć osób oraz ponosi odpowiedzialność za wybrane metody działań i bezpieczeństwo na terenie budowy.
3. Wykonawca ponosi odpowiedzialność wobec osób trzecich za szkody i inne zdarzenia powstałe w związku z wykonywaniem robót budowlanych będących przedmiotem Umowy, chyba że odpowiedzialnym za powstałe szkody jest Zamawiający lub osoba trzecia, za którą Zamawiający ponosi odpowiedzialność.
4. Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego udzielenia odpowiedzi na zgłoszone szkody.
5. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za jakość wykonywanych robót budowlanych oraz za jakość zastosowanych do robót materiałów.
6. Wykonawca jest zobowiązany do następujących czynności określonych szczegółowo w postanowieniach Umowy, a w tym:
  - 1) prowadzenia dokumentacji budowy oraz do wykonania dokumentacji powykonawczej budowy (o ile

- dotyczy),
- 2) wskazania Kierownika budowy lub kierowników robót, posiadających niezbędne uprawnienia budowlane, zgodnie z przepisami ustawy Prawo budowlane,
  - 3) przekazywania Inspektorowi nadzoru inwestorskiego informacji dotyczących realizacji Umowy oraz umożliwienia mu przeprowadzenia kontroli ich wykonywania,
  - 4) wykonywania robót budowlanych oraz innych czynności objętych przedmiotem Umowy zgodnie z właściwymi przepisami prawa, w tym z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązującymi przy wykonywaniu robót budowlanych, oraz z zasadami wiedzy technicznej,
  - 5) oznaczenia terenu budowy zgodnie z właściwymi w tym zakresie przepisami,
  - 6) stosowania materiałów, technik wykonawczych, sprzętu, metod diagnozowania i kontroli spełniających wymagania techniczne postawione w Dokumentacji projektowej,
  - 7) umożliwienia wstępu na teren budowy wyłącznie osobom upoważnionym przez Zamawiającego lub Wykonawcę,
  - 8) przygotowywanie protokołów zaawansowania robót budowlanych do odbiorów częściowych,
  - 9) zgłaszania gotowości do odbioru robót i brania udziału w wyznaczonych terminach w odbiorach robót, terminowego usuwania wad i usterek, ujawnionych w czasie wykonywania robót lub ujawnionych w czasie odbiorów, oraz w czasie obowiązywania rękopisami,
  - 10) utrzymywania porządku na terenie budowy,
  - 11) stosowania się do poleceń Inspektora nadzoru inwestorskiego potwierdzonych wpisem do Dziennika budowy, zgodnych z przepisami prawa i postanowieniami Umowy,
  - 12) angażowania odpowiedniej liczby osób, posiadających niezbędne uprawnienia, wiedzę i doświadczenie do wykonywania powierzonych im robót i innych czynności w ramach wykonania Umowy, wyspecyfikowanych w Umowie,
  - 13) dostarczania materiałów i urządzeń zgodnych z postanowieniami Umowy i Dokumentacją Projektową.
  - 14) zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom, jeżeli Wykonawca dopuszcza Podwykonawców do udziału w realizacji Umowy,
  - 15) ubezpieczenia budowy.
7. Wykonawca jest zobowiązany zapewnić, żeby Kierownik budowy oraz kierownicy robót branżowych fizycznie przebywali i wykonywali swoje obowiązki na terenie budowy.
  8. Bez zgody Inspektora nadzoru inwestorskiego Wykonawca nie jest uprawniony do wykonywania robót w godzinach 22.00 — 6.00.
  9. Wykonawca jest zobowiązany prowadzić na bieżąco i przechowywać: dziennik budowy, protokoły odbioru robót, pozostałe dokumenty budowy.
  10. Do obowiązków Wykonawcy należy również opracowanie i aktualizacja, przekazanie Inspektorowi nadzoru inwestorskiego do akceptacji i przechowywanie po zaakceptowaniu: harmonogramu rzeczowo-finansowego robót i jego aktualizacji, Planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, informacji o wytwarzanych odpadach, dokumentacji powykonawczej.
  11. Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu najpóźniej w dniu podpisania umowy **kosztorysu ofertowego**.
  12. Wykonawca jest zobowiązany powiadomić Inspektora nadzoru inwestorskiego o gotowości do odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu w terminie **3** dni roboczych po ich zakończeniu oraz umożliwić Inspektorowi nadzoru inwestorskiego sprawdzenie każdej roboty zanikającej lub ulegającej zakryciu.
  13. W przypadku powierzenia wykonania części zamówienia Podwykonawcom, Wykonawca będzie pełnił funkcję koordynatora Podwykonawców podczas wykonywania robót i usuwania ewentualnych wad. Wykonawca odpowiada za działania, zaniechania lub uchybienia każdego Podwykonawcy jak za działania, zaniechania lub uchybienia własne.
  14. Od daty Odbioru końcowego do wystawienia Protokołu odbioru ostatecznego, Wykonawcę obciążają koszty usunięcia wad i naprawienia każdej szkody rzeczywistej powstałej w obiekcie, którego dotyczy przedmiot Umowy, i za którą ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych, a spowodowanej:
    - a) wadą, która wynika z wykonanych w ramach umowy robót i tkwiła w obiekcie, którego dotyczy przedmiot Umowy na dzień zakończenia robót budowlanych służących realizacji przedmiotu Umowy;
    - b) wypadkiem zaistniałym przed dniem odbioru końcowego, który nie był objęty ryzykiem Zamawiającego lub;
    - c) czynnościami Wykonawcy na terenie budowy po dniu odbioru końcowego.
  15. Wykonawca pokryje koszty napraw i przywrócenia do stanu poprzedniego dróg, urządzeń i elementów infrastruktury zniszczonych podczas transportu przez Wykonawcę lub inne podmioty, za które ponosi on odpowiedzialność, w związku z realizacją Umowy.

16. Wykonawca przygotowuje dokumentację powykonawczą (o ile dotyczy), zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, odzwierciedlając i dokumentując stan faktyczny wykonania robót.
17. Dokumentacja powykonawcza (o ile dotyczy) kompletowana będzie przez Wykonawcę sukcesywnie wraz z postępem robót oraz odbiorami robót zanikających i ulegających zakryciu i poddawanych odbiorom częściowym.
18. Dokumentacja powykonawcza (o ile dotyczy) będzie udostępniona Zamawiającemu na każde żądanie w trakcie obowiązywania niniejszej Umowy.
19. Skompletowana dokumentacja powykonawcza (o ile dotyczy) zostanie przekazana Zamawiającemu w wersji papierowej i elektronicznej w 2 egzemplarzach, w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych od dnia zgłoszenia robót przez Wykonawcę do Odbioru końcowego.

§ 7. Potencjał Wykonawcy

1. Wykonawca oświadcza, że w celu realizacji Umowy zapewni odpowiednie zasoby techniczne oraz personel posiadający zdolności, doświadczenie, wiedzę oraz wymagane uprawnienia, w zakresie niezbędnym do wykonania przedmiotu Umowy, zgodnie ze złożoną Ofertą.
2. Wykonawca oświadcza, że posiada wiedzę i doświadczenie wymagane do realizacji robót budowlanych będących przedmiotem Umowy.
3. Wykonawca oświadcza, że podmiot trzeci .....nazwa i adres podmiotu ..... , na zasoby którego w zakresie wiedzy i/lub doświadczenia Wykonawca powoływał się składając Ofertę celem wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, będzie realizował przedmiot Umowy w zakresie zgodnym z deklarowanym na użytek postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. W przypadku zaprzestania wykonywania Umowy przez .....nazwa i adres podmiotu ..... z jakichkolwiek przyczyn w powyższym zakresie, Wykonawca będzie zobowiązany do zastąpienia tego podmiotu innym podmiotem, posiadającym zasoby co najmniej takie jak te, które stanowiły podstawę wykazania spełnienia przez Wykonawcę warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego przy udziale podmiotu trzeciego, po uprzednim uzyskaniu zgody Zamawiającego.
4. Wykonawca zapewnia, że podmiot trzeci ..... nazwa i adres podmiotu ..... , na zasoby którego w zakresie zasobów finansowych Wykonawca powoływał się składając Ofertę, będzie ponosił wraz z Wykonawcą solidarną odpowiedzialność za wykonanie przedmiotu Umowy i w przypadku zaprzestania wykonywania Umowy przez Wykonawcę z przyczyn niewypłacalności będzie zobowiązany do przekazania Wykonawcy środków zapewniających wykonanie przedmiotu Umowy. Wzajemne rozliczenia Wykonawcy i ..... nazwa i adres podmiotu ..... z tego tytułu nie obciążają Zamawiającego.

§ 8. Solidarna odpowiedzialność konsorcjantów

1. Jeżeli Wykonawcą jest Konsorcjum, wówczas podmioty wchodzące w skład Konsorcjum są solidarnie odpowiedzialne przed Zamawiającym za wykonanie Umowy i za wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania Umowy.
2. Wykonawcy wchodzący w skład Konsorcjum zobowiązani są do pozostawania w Konsorcjum przez cały czas trwania Umowy, łącznie z okresem gwarancji jakości i rękojmi za wady.
3. Konsorcjum zobowiązuje się do przekazania Zamawiającemu kopii umowy regulującej współpracę podmiotów wchodzących w skład Konsorcjum, które wspólnie podjęły się wykonania przedmiotu Umowy, i jej zmian, w tym zawierającej informacje o tym za wykonanie jakich robót budowlanych w ramach Umowy odpowiada każdy z uczestników Konsorcjum.
4. Lider Konsorcjum działa w zakresie wskazanym w pełnomocnictwach potrzebnych do realizacji Umowy i przedłożonych Zamawiającemu. Upoważnienie to może zostać zmienione za zgodą Zamawiającego.
5. W przypadku rozwiązania umowy Konsorcjum przed upływem okresu gwarancji i rękojmi za wady Zamawiający jest uprawniony do żądania wykonania całości lub części robót wynikających z Umowy od wszystkich, niektórych lub jednego z członków Konsorcjum.

§ 9. Kierownik budowy/robót

1. Wykonawca ustanawia Pana/Panią ..... jako Kierownika budowy/robót, który jest uprawniony do działania w związku z realizacją Umowy w granicach określonych art. 22 ustawy Prawo budowlane.
2. Wykonawca ma prawo do zmiany osoby pełniącej obowiązki Kierownika budowy/robót na inną osobę o kwalifikacjach co najmniej równym kwalifikacjom wymaganym przez Zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzącym do zawarcia Umowy, po pisemnym poinformowaniu o zamiarze zmiany Inspektora nadzoru inwestorskiego i Zamawiającego. Zmiana ta wymaga sporządzenia Aneksu do niniejszej Umowy.

3. Kierownik budowy/robót ma obowiązek przebywania na terenie budowy w trakcie wykonywania robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy.

§ 10. Podwykonawcy

1. Wykonawca wykona własnymi siłami następujące roboty budowlane stanowiące przedmiot Umowy: ....., a Podwykonawcom powierzy wykonanie następujących robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy .....
2. Zmiana Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w zakresie wykonania robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy nie stanowi zmiany Umowy, ale jest wymagana zgoda Zamawiającego na zmianę Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, wyrażona poprzez akceptację Umowy o podwykonawstwo.
3. Wykonawca jest odpowiedzialny za działania, zaniechania lub uchybienia Podwykonawców, dalszych Podwykonawców, ich przedstawicieli lub pracowników, jak za działania, zaniechania lub uchybienia własne.
4. Umowa z Podwykonawcą lub dalszym Podwykonawcą powinna stanowić w szczególności, że:
  - a) termin zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy faktury VAT lub rachunku, potwierdzających wykonanie zleconej Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy: dostawy, usługi lub roboty budowlanej,
  - b) przedmiotem Umowy o podwykonawstwo jest wyłącznie wykonanie, odpowiednio: robót budowlanych, dostaw lub usług, które ściśle odpowiadają części zamówienia określonego Umową zawartą pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą,
  - c) wypłata wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy za wykonane przez nich roboty budowlane będące przedmiotem Umowy, których okres realizacji przekracza okres rozliczeniowy przyjęty w Umowie dla Wykonawcy, będzie następować w częściach, na podstawie odbiorów częściowych robót wykonanych przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę,
  - d) wykonanie przedmiotu Umowy o podwykonawstwo zostaje określone na co najmniej takim poziomie jakości, jaki wynika z Umowy zawartej pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą i powinno odpowiadać stosownym dla tego wykonania wymaganiom określonym w Dokumentacji projektowej, SWZ oraz standardom deklarowanym w Ofercie Wykonawcy,
  - e) okres odpowiedzialności Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy za wady przedmiotu Umowy o podwykonawstwo, nie będzie krótszy od okresu odpowiedzialności za wady przedmiotu Umowy Wykonawcy wobec Zamawiającego,
  - f) Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca są zobowiązani do przedstawiania Zamawiającemu na jego żądanie dokumentów, oświadczeń i wyjaśnień dotyczących realizacji Umowy o podwykonawstwo.
5. Umowa o podwykonawstwo nie może zawierać postanowień:
  - a) uzależniających uzyskanie przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę zapłaty od Wykonawcy lub Podwykonawcy za wykonanie przedmiotu Umowy o podwykonawstwo od zapłaty przez Zamawiającego wynagrodzenia Wykonawcy lub odpowiednio od zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia Podwykonawcy;
  - b) uzależniających zwrot kwot zabezpieczenia przez Wykonawcę Podwykonawcy, od zwrotu Zabezpieczenia należytego wykonania umowy Wykonawcy przez Zamawiającego.
6. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu, za pośrednictwem Inspektora nadzoru inwestorskiego, projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, wraz z zestawieniem ilości robót i ich wyceną nawiązującą do cen jednostkowych przedstawionych w Ofercie Wykonawcy, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót, które mają być realizowane na podstawie Umowy o podwykonawstwo lub ze wskazaniem tej części dokumentacji, nie później niż 14 dni przed jej zawarciem, a w przypadku projektu umowy przedkładanego przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, wraz ze zgodą Wykonawcy na zawarcie Umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy.
7. Projekt Umowy o podwykonawstwo, będzie uważany za zaakceptowany przez Zamawiającego, jeżeli Zamawiający w terminie 5 dni roboczych od dnia przedłożenia mu projektu nie zgłosi na piśmie zastrzeżeń. Za dzień przedłożenia projektu przez Wykonawcę uznaje się dzień przedłożenia projektu Inspektorowi nadzoru inwestorskiego.
8. W przypadku zgłoszenia przez Zamawiającego zastrzeżeń do projektu Umowy o podwykonawstwo w terminie określonym w pkt. 7 Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedkłada zmieniony projekt Umowy o podwykonawstwo, uwzględniający w całości zastrzeżenia Zamawiającego.
9. Po akceptacji projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub po

- upływie terminu na zgłoszenie przez Zamawiającego zastrzeżeń do tego projektu, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedłoży Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej Umowy o podwykonawstwo w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej Umowy, jednakże nie później niż na **3** dni przed dniem skierowania Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy do realizacji robót budowlanych.
10. Umowa o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, będzie uważana za zaakceptowaną przez Zamawiającego, jeżeli Zamawiający w terminie **7** dni od dnia przedłożenia kopii tej umowy nie zgłosi do niej na piśmie sprzeciwu.
  11. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca nie może polecić Podwykonawcy realizacji przedmiotu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane w przypadku braku jej akceptacji przez Zamawiającego.
  12. Zamawiający może zażądać od Wykonawcy niezwłocznego usunięcia z terenu budowy Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, z którym nie została zawarta Umowa o podwykonawstwo zaakceptowana przez Zamawiającego, lub może usunąć takiego Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę na koszt Wykonawcy.
  13. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedłoży wraz z kopią Umowy o podwykonawstwo, odpis z Krajowego Rejestru Sądowego Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, bądź inny dokument właściwy z uwagi na status prawny Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, potwierdzający, że osoby zawierające umowę w imieniu Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy posiadają uprawnienia do jego reprezentacji.
  14. W przypadku zawarcia umowy o podwykonawstwo Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy z zachowaniem terminów określonych tymi umowami, z zastrzeżeniem pkt. 4 lit a) powyżej.
  15. Zamawiający, może żądać od Wykonawcy zmiany lub odsunięcia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy od wykonywania świadczeń w zakresie realizacji przedmiotu Umowy, jeżeli sprzęt techniczny, osoby i kwalifikacje, którymi dysponuje Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca, nie spełniają warunków lub wymagań dotyczących podwykonawstwa, określonych Umową, nie dają rękojmi należytego wykonania powierzonych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy robót budowlanych, dostaw lub usług lub dotrzymania terminów realizacji tych robót. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca niezwłocznie usunie na żądanie Zamawiającego Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę z terenu budowy, jeżeli działania Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy na terenie budowy naruszają postanowienia niniejszej Umowy.
  16. W przypadku, gdy projekt Umowy o podwykonawstwo lub projekt zmiany Umowy o podwykonawstwo, a także Umowy o podwykonawstwo i ich zmiany sporządzane są w języku obcym, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest zobowiązany załączyć do przedkładanego projektu jego tłumaczenie na język polski, a w przypadku kopii Umowy o podwykonawstwo — tłumaczenie przysięgłe umowy na język polski.

§ 11. Zmiany dotyczące personelu Wykonawcy

1. Jeżeli w trakcie wykonywania robót obiektywnie konieczna będzie zmiana jednej z osób deklarowanych przez Wykonawcę w Ofercie, Wykonawca powiadomi o tym fakcie Inspektora nadzoru inwestorskiego wskazując przyczynę zmiany oraz osobę zastępującą i przedstawiając jej kwalifikacje co najmniej równe kwalifikacjom wymaganym przez Zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzącym do zawarcia Umowy.
2. Wykonawca jest zobowiązany przedłożyć Inspektorowi nadzoru inwestorskiego propozycje zmian, o których mowa w pkt. 1 powyżej, nie później niż w terminie dni **5** roboczych przed planowanym skierowaniem nowych osób do realizacji Umowy, a w sytuacjach nagłych i nieprzewidzianych, kiedy dochowanie terminu wskazanego w zdaniu poprzedzającym nie jest możliwe - w najkrótszym możliwym terminie. Przerwa w wykonywaniu Umowy wynikająca z braku personelu Wykonawcy będzie traktowana jako przyczyna leżąca po stronie Wykonawcy i nie może stanowić podstawy do przedłużenia terminu zakończenia robót.
3. Zmiana osób, o których mowa w pkt. 1 powyżej, wymaga zmiany Umowy.
4. Wykonawca jest zobowiązany zapewnić, aby osoby zaangażowane do wykonania robót nosiły na terenie budowy oznaczenia identyfikujące podmioty, które je zaangażowały.
5. Inspektor nadzoru inwestorskiego jest uprawniony do zgłoszenia uwag, zastrzeżeń albo do wystąpienia do Wykonawcy z żądaniem usunięcia określonej osoby, spośród personelu Wykonawcy lub jego Podwykonawcy, która pomimo udzielonego jej upomnienia:
  - a) uporczywie wykazuje rażący brak staranności,
  - b) wykonuje swoje obowiązki w sposób niekompetentny lub niedbały,

- c) nie stosuje się do postanowień Umowy, lub
  - d) stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa, zdrowia lub ochrony środowiska, w szczególności narusza zasady bhp oraz przepisy ppoż.
6. W przypadku wystąpienia okoliczności, o której mowa w pkt. 5 powyżej, Wykonawca wyznaczy odpowiednią osobę na zastępstwo.

§ 12. Obsługa geodezyjna (o ile dotyczy)

1. Wykonawca jest odpowiedzialny za zgodne z Dokumentacją projektową wytyczenie w terenie wszystkich części robót.
2. Wykonawca jest zobowiązany zapewnić obsługę geodezyjną zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 18 sierpnia 2020 r. w sprawie standardów technicznych wykonywania geodezyjnych pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych oraz opracowywania i przekazywania wyników tych pomiarów do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1670).
3. Wykonawca jest odpowiedzialny za prawidłowe wpisy do Dziennika budowy dotyczące rejestrowania czynności geodezyjnych.
4. Po stwierdzeniu przez Inspektora nadzoru inwestorskiego nieprawidłowego wyznaczenia głównych punktów obiektu, Wykonawca jest zobowiązany do sprawdzenia wytyczenia oraz skorygowania ewentualnych uchybień w terminie **10** dni roboczych od daty powiadomienia Wykonawcy przez Inspektora nadzoru inwestorskiego o nieprawidłowościach.
5. Wykonawca robót geodezyjnych jest zobowiązany dokonać odpowiednich pomiarów na żądanie nadzoru inwestorskiego oraz udostępniać wykonane pomiary.
6. Wykonawca jest odpowiedzialny za ochronę punktów pomiarowych i wysokościowych, a w przypadku ich uszkodzenia do ich odnowienia.
7. Po zakończeniu robót budowlanych zrealizowanych na podstawie Umowy Wykonawca zalegalizuje wszelkie zmiany w dokumentacji budowy i w terminie 14 dni roboczych od zgłoszenia inwentaryzacji i dostarczy Zamawiającemu kopie map z inwentaryzacji powykonawczej ze sporządzoną inwentaryzacją urządzeń podziemnych i nadziemnych oraz wniesie zmiany do właściwego organu Służby Geodezyjnej i Kartograficznej.
8. Wykonawca uwiaryści dokumenty geodezyjne, powstałe po inwentaryzacji powykonawczej we właściwym miejscowo urzędzie geodezji i kartografii.

§ 13. Harmonogram rzeczowo-finansowy

1. Najpóźniej w dniu podpisania Umowy Wykonawca przedstawi Zamawiającemu do zatwierdzenia, Harmonogram rzeczowo-finansowy, zgodnie z którym będzie realizowany przedmiot Umowy.
2. Harmonogram oraz wszystkie jego aktualizacje będą złożone w wersji papierowej i w edytowalnej wersji elektronicznej w układzie uzgodnionym z Inspektorem nadzoru inwestorskiego. Harmonogram powinien być sporządzony w czytelny sposób w wersji papierowej i graficznej zawierającej wyróżnienie poszczególnych etapów postępu w realizacji robót budowlanych.
3. Wykonawca będzie przechowywał egzemplarz zatwierdzonego Harmonogramu rzeczowo-finansowego na terenie budowy.
4. Harmonogram rzeczowo-finansowy będzie uwzględniał w szczególności:
  - a) kolejność, w jakiej Wykonawca zamierza prowadzić roboty budowlane stanowiące przedmiot Umowy; terminy wykonywania, rozpoczęcia i zakończenia robót składających się na przedmiot Umowy; kolejność zamawiania przez Wykonawcę urządzeń i dostaw na teren budowy; założenie prowadzenia w okresie zimowym stałych dostaw materiałów na teren budowy w zakresie niezbędnym do zachowania ciągłości robót budowlanych,
  - b) szacowanie przerobu i płatności (brutto) w układzie miesięcznym, oraz koszty ogólne rozłożone proporcjonalnie na cały czas trwania Umowy.
5. Zamawiający zatwierdzi Harmonogram, o którym mowa w pkt. 1 powyżej, w ciągu **5** dni roboczych od daty przedłożenia Harmonogramu do zatwierdzenia lub w tym terminie zgłosi do niego uwagi ze wskazaniem w ich uzasadnieniu na wymagania realizacyjne opisane w SWZ, Dokumentacji projektowej lub Umowie.
6. Brak zgłoszenia uwag w terminie określonym w pkt. 5 powyżej będzie uważane przez Strony za zatwierdzenie Harmonogramu rzeczowo-finansowego.
7. Wykonawca ma prawo powoływania się na Harmonogram rzeczowo-finansowy od dnia jego zatwierdzenia przez Zamawiającego.
8. Harmonogram rzeczowo-finansowy może podlegać aktualizacji na wniosek każdej ze Stron Umowy w zakresie przesunięcia terminów realizacji poszczególnych robót lub terminu zakończenia robót.
9. Jeżeli wprowadzenie zmian do Harmonogramu rzeczowo-finansowego nie prowadzi do zmiany terminu zakończenia robót, ich wprowadzenie nie wymaga zmiany Umowy.

10. W przypadku konieczności aktualizacji Harmonogramu rzeczowo-finansowego, w szczególności, gdy poprzednia wersja Harmonogramu stanie się niespójna z faktycznym postępowaniem w realizacji przedmiotu Umowy, jak również w sytuacji, gdy Inspektor nadzoru inwestorskiego powiadomi Wykonawcę, że Harmonogram rzeczowo-finansowy jest niezgodny z wymaganiami określonymi Umową, a złożenie takiego Harmonogramu jest możliwe, Wykonawca sporządzi niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia ujawnienia konieczności aktualizacji, projekt zaktualizowanego Harmonogramu i przedstawi go Inspektorowi nadzoru inwestorskiego do zatwierdzenia. Jeżeli Inspektor nadzoru inwestorskiego w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania projektu zaktualizowanego Harmonogramu rzeczowo-finansowego nie zgłosi do niego uwag, przedłożony projekt uważa się za zatwierdzony także przez Zamawiającego.
11. Zaktualizowany Harmonogram rzeczowo-finansowy zastępuje dotychczasowy Harmonogram rzeczowo-finansowy i jest wiążący dla Stron.
12. Inspektor nadzoru inwestorskiego może wstrzymać wpisem do Dziennika budowy wykonywanie robót budowlanych na podstawie Umowy w przypadku:
  - a) wykonywania robót budowlanych niezgodnie z Dokumentacją projektową lub w sposób naruszający warunki bezpieczeństwa, stwarzający zagrożenie dla życia i zdrowia osób znajdujących się na terenie budowy, i niedokonania poprawy w wyznaczonym terminie, przy czym wszelkie opóźnienia wynikłe z powodu takiego wstrzymania obciążają wyłącznie Wykonawcę,
  - b) wystąpienia warunków atmosferycznych, mogących wpłynąć na pogorszenie jakości robót, z zastrzeżeniem, że przed wstrzymaniem robót budowlanych w związku z wystąpieniem tych okoliczności, Inspektor nadzoru inwestorskiego i przedstawiciel Wykonawcy uzgodnią nowe terminy wykonania robót w Harmonogramie rzeczowo-finansowym, gdyby ich kontynuacja mogłaby wywołać zagrożenie bezpieczeństwa bądź spowodować niedopuszczalną niezgodność z Dokumentacją projektową lub z pozwoleniem na budowę (o ile dotyczy).
13. Podjęcie przez Strony negocjacji w celu zmiany Umowy w zakresie terminów nie uprawnia Stron do odstąpienia od Umowy oraz nie uprawnia Wykonawcy do wstrzymania lub zwolnienia tempa wykonywania robót budowlanych.

§ 14. Siła wyższa

1. Jeżeli którakolwiek ze Stron stwierdzi, że umowa nie może być realizowana z powodu działania siły wyższej lub z powodu następstw działania siły wyższej, niezwłocznie powiadomi o tym na piśmie drugą Stronę.
2. W przypadku wystąpienia siły wyższej lub jej następstw definitywnie uniemożliwiających kontynuację wykonywania robót budowlanych zgodnie z umową, Wykonawca niezwłocznie wstrzyma roboty a Zamawiający będzie zobowiązany do zapłaty Wykonawcy należnego wynagrodzenia stosownie do stanu zaawansowania robót budowlanych, potwierdzonego przez Inspektora nadzoru inwestorskiego w protokole zaawansowania robót budowlanych.

§ 15. Procedury bezpieczeństwa

1. Wykonawca podczas wykonywania robót jest zobowiązany zapewnić przestrzeganie przepisów oraz zasad w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz ochrony przeciwpożarowej przez osoby przebywające na terenie budowy.
2. Do obowiązków Wykonawcy należy w szczególności wykonanie i utrzymanie na własny koszt wszelkich zabezpieczeń i urządzeń niezbędnych w powyższym celu.
3. Wykonawca jest zobowiązany opracować i przedłożyć Zamawiającemu Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zgodnie z wymaganiami ustawy Prawo budowlane i Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. z 2003 r. nr 120 poz. 1126) nie później niż 3 dni robocze przed datą rozpoczęcia robót.

§ 16. Ubezpieczenie Wykonawcy

1. Wykonawca zobowiązuje się zawrzeć na czas obowiązywania Umowy nie później niż do dnia poprzedzającego dzień, w którym ma nastąpić przekazanie terenu budowy, umowę lub umowy ubezpieczenia od wszelkiego ryzyka i odpowiedzialności związanej z realizacją Umowy, oraz do terminowego opłacania należnych składek ubezpieczeniowych od odpowiedzialności cywilnej (OC) Wykonawcy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, obejmujące swym zakresem co najmniej szkody poniesione przez osoby trzecie w wyniku śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia (szkoda osobowa) lub w wyniku utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia własnego lub osób trzecich, a także szkody spowodowane błędami (szkoda rzeczowa), powstałe w związku z wykonywaniem robót budowlanych i innych prac objętych przedmiotem Umowy.

2. Umowa ubezpieczenia, o której mowa w pkt. 1, musi zapewniać wypłatę odszkodowania płatnego w złotych polskich, bez ograniczeń.
3. Koszt umowy, o której mowa w pkt. 1, w szczególności składki ubezpieczeniowe, pokrywa w całości Wykonawca.
4. Wykonawca przedłoży Zamawiającemu dokumenty potwierdzające zawarcie umowy ubezpieczenia przedmiotu umowy, w tym w szczególności kopię umowy / polisy ubezpieczenia, nie później niż w dniu podpisania umowy.
5. W razie wydłużenia czasu realizacji Umowy, Wykonawca zobowiązuje się do przedłużenia ubezpieczenia, przedstawiając Zamawiającemu dokumenty potwierdzające zawarcie umowy ubezpieczenia, w tym w szczególności kopię umowy / polisy ubezpieczenia, na co najmniej miesiąc przed wygaśnięciem poprzedniej umowy ubezpieczenia. W przypadku niedokonania przedłużenia ubezpieczenia, przedłużenia niezgodnie z zasadami określonymi w pkt. 1-4 lub nieprzedłożenia przez Wykonawcę odnośnego dokumentu ubezpieczenia w terminie, o którym mowa w pkt. 4, Zamawiający w imieniu i na rzecz Wykonawcy na jego koszt dokona stosownego ubezpieczenia w zakresie określonym w pkt. 1-4, a poniesiony koszt potrąci z należności wynikających z najbliższej faktury wystawionej przez Wykonawcę.
6. Wykonawca nie jest uprawniony do dokonywania zmian warunków ubezpieczenia bez uprzedniej zgody Zamawiającego wyrażonej na piśmie.

§ 17. Utrzymanie terenu budowy

1. Niezwłocznie po protokolarnym przejęciu terenu budowy, Wykonawca jest zobowiązany do zagospodarowania terenu budowy.
2. Do obowiązków Wykonawcy należy w szczególności:
  - a) zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających na terenie budowy oraz utrzymanie terenu budowy w odpowiednim stanie i porządku zapobiegającym ewentualnemu zagrożeniu bezpieczeństwa tych osób,
  - b) podjęcie niezbędnych środków służących zapobieganiu wstępowi na teren budowy przez osoby nieuprawnione,
  - c) zapewnienie ochrony terenu budowy od dnia przejścia terenu budowy do dnia odbioru końcowego,
  - d) doprowadzenie niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej na teren budowy,
  - e) ponoszenie kosztów związanych z korzystaniem z urządzeń infrastruktury technicznej do celów związanych z wykonywaniem robót budowlanych, próbami i odbiorami,
  - f) zabezpieczenie na terenie budowy infrastruktury na potrzeby organizacji i przeprowadzania narad koordynacyjnych
3. Wykonawca jest zobowiązany do zapewnienia Inspektorowi nadzoru inwestorskiego, osobom upoważnionym oraz innym uczestnikom procesu budowlanego, dostępu do terenu budowy.
4. Roboty budowlane będące przedmiotem Umowy powinny być wykonywane w taki sposób, aby nie zakłócać w sposób nieuzasadniony ruchu na drogach.
5. W czasie wykonywania robót, Wykonawca jest zobowiązany utrzymywać teren budowy w stanie wolnym od nadmiernych przeszkód komunikacyjnych, składować wszelkie urządzenia pomocnicze, sprzęt, materiały i grunty w ustalonych miejscach i należyтым porządku oraz usuwać zbędne przedmioty z terenu budowy.
6. Wykonawca na własną odpowiedzialność i na swój koszt podejmie środki zapobiegawcze wymagane przez okoliczności, aby nie naruszać praw właścicieli posesji i budynków sąsiadujących z terenem budowy oraz minimalizować zakłócenia lub szkody wynikające z prowadzenia robót budowlanych.
7. Po zakończeniu robót budowlanych Wykonawca jest zobowiązany uporządkować teren budowy i przekazać go we właściwym stanie Inspektorowi nadzoru inwestorskiego najpóźniej do dnia odbioru końcowego robót.
8. W przypadku stwierdzenia, że teren budowy nie odpowiada warunkom określonym w pkt. 5, Inspektor nadzoru inwestorskiego ma prawo polecić Wykonawcy natychmiastowe doprowadzenie terenu budowy do należytego stanu. W przypadku nie dostosowania się do tych zaleceń, po uprzednim bezskutecznym wezwaniu, z terminem nie krótszym niż 3 dni robocze, skierowanym przez Inspektora nadzoru inwestorskiego do Wykonawcy, Zamawiający ma prawo zlecić firmie zewnętrznej doprowadzenie terenu budowy do należytego stanu, a kosztami tych prac obciążyć Wykonawcę (wykonanie zastępcze).

§ 18. Zabezpieczenie dróg i obiektów inżynierskich

1. Wykonawca jest zobowiązany zastosować niezbędne możliwe środki celem ochrony dróg i obiektów inżynierskich prowadzących na teren budowy przed uszkodzeniami, które mogą spowodować roboty, transport lub sprzęt Wykonawcy, jego dostawców lub Podwykonawców, w szczególności powinien dostosować się do obowiązujących ograniczeń obciążeń osi pojazdów podczas transportu materiałów

- i sprzętu na teren budowy i z terenu budowy.
2. Wykonawca jest zobowiązany ponosić koszty nałożonych na niego kar związanych z naruszeniem przez Wykonawcę przepisów dotyczących dopuszczalnych obciążeń osi pojazdów lub koszty naprawy uszkodzonych z jego winy dróg kołowych, szynowych, wodnych lub obiektów inżynierskich.

§ 19. Zawiadamanie o szczególnych zdarzeniach

1. Jeżeli w trakcie wykonywania robót Wykonawca natrafi na przeszkody fizyczne, nie przewidziane Dokumentacją projektową, jest on zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia o tym fakcie Inspektora nadzoru inwestorskiego.
2. Wykonawca ma obowiązek na bieżąco informować Inspektora nadzoru inwestorskiego o dostrzeganych lub przewidywanych problemach związanych z realizacją Umowy, które mogą mieć wpływ w szczególności na wysokość wynagrodzenia Wykonawcy lub na termin zakończenia robót.
3. Nie później niż w terminie 5 dni roboczych od powiadomienia, o którym mowa w pkt. 1, lub przekazania informacji, której mowa w pkt. 2, Wykonawca przedłoży Zamawiającemu ocenę ich wpływu na termin wykonania robót oraz przedstawi wycenę robót budowlanych wynikających z wystąpienia tych okoliczności.
4. Wykonawca opracuje i przedstawi Inspektorowi nadzoru inwestorskiego do akceptacji propozycje dotyczące uniknięcia lub zmniejszenia wpływu takiego wydarzenia lub okoliczności na wykonanie Umowy.
5. Jeśli wystąpienie szczególnych zdarzeń, o których mowa w pkt. 1, które nie powstały z winy Wykonawcy i nie są skutkiem działania siły wyższej, powoduje opóźnienie w wykonaniu Umowy skutkujące brakiem możliwości dotrzymania terminu zakończenia robót przewidzianych dla danego etapu robót lub skutkuje poniesieniem przez Wykonawcę dodatkowych kosztów, Wykonawca jest uprawniony do złożenie wniosku o przedłużenie terminu zakończenia robót.

§ 20. Wykopalka archeologiczne (o ile dotyczy)

1. Wykopalka, w szczególności monety, przedmioty wartościowe lub zabytkowe oraz inne przedmioty o znaczeniu historycznym lub archeologicznym bądź też przedstawiające znaczną wartość, odkryte lub znalezione na terenie budowy, stanowią własność Skarbu Państwa.
2. Wykonawca po uzgodnieniu z Zamawiającym jest zobowiązany poczynić niezbędne czynności, aby zabezpieczyć wykopalka przed przywłaszczeniem, uszkodzeniem lub zniszczeniem przez personel Wykonawcy lub przez osoby trzecie.
3. Wykonawca niezwłocznie powiadomi Inspektora nadzoru inwestorskiego oraz właściwy organ państwowy o znaleziskach i wykona polecenia Inspektora nadzoru inwestorskiego dotyczące właściwego zabezpieczenia miejsca znaleziska, obchodzenia się z nimi i dalszego trybu postępowania.
4. Jeśli zastosowanie się Wykonawcy do poleceń Inspektora nadzoru inwestorskiego spowoduje konieczność poniesienia dodatkowych kosztów lub opóźnienie w realizacji robót, Wykonawcy przysługuje zwrot uzasadnionych kosztów po uzyskaniu ich zatwierdzenia przez Zamawiającego i uprawnienie do przedłużenia terminu wykonania robót.

§ 21. Ochrona środowiska

1. Wykonawca w czasie wykonywania robót budowlanych oraz usuwania ewentualnych wad jest zobowiązany podjąć niezbędne działania w celu ochrony środowiska i przyrody na terenie budowy i wokół terenu budowy.
2. Wykonawca jest zobowiązany uzyskać niezbędne uzgodnienia i pozwolenia na wywóz nieczystości stałych i płynnych oraz bezpieczne i prawidłowe odprowadzanie ścieków, substancji ropopochodnych oraz wód gruntowych i opadowych z terenu budowy oraz miejsc związanych z wykonywaniem robót budowlanych, w sposób zapewniający ochronę robót przed uszkodzeniem oraz terenów i miejsc przed zanieczyszczeniem.
3. Wykonawca jest zobowiązany usuwać odpady z terenu budowy z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 699 ze zm.).
4. Wykonawca ponosi odpowiedzialność z tytułu konieczności uiszczenia opłat, kar lub grzywien przewidzianych w przepisach dotyczących ochrony środowiska lub przyrody i przepisach regulujących gospodarkę odpadami.

§ 22. Naprawa uszkodzeń

1. Wykonawca jest zobowiązany chronić przed uszkodzeniem lub kradzieżą wykonane przez siebie roboty i materiały przeznaczone do wykonania robót, do dnia odbioru końcowego robót, z wyłączeniem wykonanych robót przyjętych przez Zamawiającego do użytkowania.
2. Uszkodzenia w robotach lub materiałach powstałe w okresie, o którym mowa w pkt. 1 powyżej,

Wykonawca jest zobowiązany naprawić na własny koszt w sposób zapewniający zgodność robót i materiałów z wymaganiami dokumentacji projektowej, odpowiednimi normami, aprobatami, i obowiązującymi przepisami prawa.

3. Wykonawca jest odpowiedzialny za uszkodzenia w robotach lub materiałach przeznaczonych do wbudowania w obiekt, którego dotyczą roboty budowlane będące przedmiotem Umowy; za uszkodzenia powstałe w okresie wykonywania robót lub w okresie odpowiedzialności Wykonawcy za wady, wskutek okoliczności, za które odpowiada Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca.
4. Wykonawca jest odpowiedzialny za uszkodzenia dróg dojazdowych do placu budowy powstałych w wyniku przemieszczania się po nich pojazdów Wykonawcy bądź jego Podwykonawcy lub dalszych Podwykonawców związanych z prowadzeniem robót budowlanych, dostaw oraz usług. Wykonawca zobowiązany jest po zakończeniu robót objętych umową do naprawy uszkodzonych dróg w sposób i technologii nie gorszej niż przed rozpoczęciem robót.

§ 23. Kontrola jakości

1. Wykonawca jest odpowiedzialny za bieżącą kontrolę jakości robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy i materiałów.
2. Wszystkie materiały, które będą użyte do realizacji przedmiotu zamówienia powinny odpowiadać co do jakości wymogom wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie określonym w ustawie Prawo Budowlane oraz winny odpowiadać wymaganiom, określonym w dokumentacji projektowej.
3. Wykonawca przedłoży Inspektorowi nadzoru inwestorskiego kopie wymaganych, zgodnie z obowiązującymi przepisami, orzeczeń, atestów oraz deklaracji zgodności na materiały użyte do wykonania Umowy.
4. Materiały wykorzystywane przez Wykonawcę w celu wykonania przedmiotu Umowy powinny w szczególności:
  - a) odpowiadać wymaganiom określonym w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1213) oraz dokumentacji projektowej,
  - b) posiadać wymagane przepisami prawa certyfikaty, aprobaty techniczne, dopuszczenia do stosowania w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w krajach Unii Europejskiej i innych krajach na mocy umów stowarzyszeniowych zawartych z Unią Europejską,
  - c) być dobrane zgodnie z zasadami wiedzy technicznej,
  - d) być przeznaczone i przydatne dla celów, do jakich zostały użyte przy wykonywaniu robót budowlanych,
  - e) być wolne od praw osób trzecich w dacie ich wykorzystania w celu realizacji przedmiotu Umowy.
5. Wykonawca ma obowiązek wyegzekwowania od dostawców materiałów określonej Umową jakości i prowadzenia bieżącej kontroli jakości materiałów, przestrzegania warunków przechowywania w celu zapewnienia ich odpowiedniej jakości oraz uzgodnienia i określenia warunków dostaw materiałów zapewniających dochowanie terminów realizacji robót określonych Umową.
6. Wykonawca jest zobowiązany przeprowadzać pomiary i badania materiałów oraz robót budowlanych zgodnie z zasadami kontroli jakości materiałów i robót określonymi w odrębnych przepisach oraz dokumentacji projektowej (o ile dotyczy).
7. Inspektor nadzoru inwestorskiego może zobowiązać Wykonawcę do:
  - a) usunięcia materiałów nie odpowiadających normom jakościowym z terenu budowy w wyznaczonym terminie, lub
  - b) ponownego wykonania robót, jeżeli materiały lub jakość wykonanych robót nie spełniają wymagań dokumentacji projektowej lub nie zapewniają możliwości oddania do użytkowania przedmiotu Umowy.
8. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli Inspektor nadzoru inwestorskiego ustali, że jakość materiałów nie odpowiada wymaganiom określonym w pkt. 4 powyżej, niezwłocznie zawiadomi o tym fakcie Wykonawcę.
9. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zastosuje zakwestionowane przez Inspektora nadzoru inwestorskiego materiały do robót budowlanych dopiero wówczas, gdy Wykonawca udowodni, że ich jakość spełnia wymagania określone w pkt. 4 powyżej, po uzyskaniu pisemnej akceptacji Inspektora nadzoru inwestorskiego.
10. W przypadku wykorzystania do realizacji robót budowlanych przez Wykonawcę, Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę nie zaakceptowanych przez Inspektora nadzoru inwestorskiego materiałów, które nie są zgodne z wymogami pkt. 4 powyżej, Inspektor nadzoru inwestorskiego może polecić Wykonawcy niezwłoczny ich demontaż i usunięcie oraz zastąpienie zaakceptowanymi materiałami.
11. Materiały i roboty budowlane wskazane przez Inspektora nadzoru inwestorskiego lub organ

upoważniony do kontrolowania budowy powinny być poddawane badaniom służącym potwierdzeniu ich zgodności z odpowiednimi normami i przepisami.

§ 24. Usuwanie nieprawidłowości i wad stwierdzonych w czasie robót

1. W przypadku stwierdzenia przez Inspektora nadzoru inwestorskiego wykonywania robót budowlanych niezgodnie z Umową lub ujawnienia powstałych z przyczyn obciążających Wykonawcę wad w robotach budowlanych stanowiących przedmiot Umowy, Inspektor nadzoru inwestorskiego jest uprawniony do żądania usunięcia przez Wykonawcę stwierdzonych nieprawidłowości lub wad w określonym, odpowiednim technicznie terminie nie krótszym niż 7 dni roboczych. Koszt usunięcia nieprawidłowości lub wad ponosi Wykonawca.
2. Jeżeli dla ustalenia wystąpienia wad i ich przyczyn niezbędne jest dokonanie prób, badań, odkryć lub ekspertyz, Inspektor nadzoru inwestorskiego może polecić Wykonawcy dokonanie tych czynności na koszt Wykonawcy.
3. Jeżeli Wykonawca nie usunie wady w terminie wyznaczonym zgodnie z pkt. 1 powyżej, Zamawiający może zlecić usunięcie wady przez osoby trzecie na koszt i ryzyko Wykonawcy (wykonanie zastępcze) i potrącić poniesione w związku z tym wydatki z wynagrodzenia Wykonawcy.

§ 25. Odbiory

1. Wykonawca nie jest uprawniony do zakrycia wykonanej roboty budowlanej bez uprzedniej zgody Inspektora nadzoru inwestorskiego. Wykonawca, ma obowiązek umożliwić Inspektorowi nadzoru inwestorskiego sprawdzenie każdej roboty budowlanej zanikającej lub która ulega zakryciu.
2. Wykonawca zgłasza gotowość do odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu wpisem do Dziennika budowy i jednocześnie zawiadamia o tej gotowości Inspektora nadzoru inwestorskiego.
3. Inspektor nadzoru inwestorskiego dokonuje odbioru zgłoszonych przez Wykonawcę robót zanikających i ulegających zakryciu niezwłocznie, nie później jednak niż 3 dni robocze od daty zgłoszenia gotowości do odbioru i potwierdza odbiór robót protokołem odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu oraz wpisem do Dziennika budowy.
4. Jeżeli Inspektor nadzoru inwestorskiego uzna odbiór robót zanikających lub ulegających zakryciu za zbędny, jest zobowiązany powiadomić o tym Wykonawcę niezwłocznie, nie później niż w terminie określonym w pkt. 3 powyżej.
5. W przypadku niezgłoszenia Inspektorowi nadzoru inwestorskiego gotowości do odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu lub dokonania zakrycia tych robót przed ich odbiorem, Wykonawca jest zobowiązany odkryć lub wykonać otwory niezbędne dla zbadania robót, a następnie na własny koszt przywrócić stan poprzedni.
6. Odbiór częściowy robót jest dokonywany w celu prowadzenia częściowych rozliczeń za wykonane roboty.
7. Po zakończeniu wykonania części robót, Wykonawca zgłasza gotowość do odbioru części robót poprzez odpowiedni wpis do Dziennika budowy, powiadamia o gotowości do odbioru Inspektora nadzoru inwestorskiego oraz przedstawia Inspektorowi nadzoru inwestorskiego dokumenty rozliczeniowe oraz protokół zaawansowania robót budowlanych.
8. Dokonanie Odbioru częściowego następuje protokołem odbioru częściowego na podstawie sporządzonego przez Wykonawcę, i akceptowanego przez Inspektora nadzoru inwestorskiego, protokołu zaawansowania robot (wykazu robót), w terminie 5 dni roboczych licząc od dnia zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do odbioru.
9. Wykaz robót, o którym mowa w pkt. 8 powyżej, jest akceptowany i korygowany przez Inspektora nadzoru inwestorskiego na podstawie obmiaru rzeczywiście wykonanych i odebranych robót.
10. Odbiór końcowy jest dokonywany po zakończeniu przez Wykonawcę całości robót budowlanych składających się na przedmiot Umowy, na podstawie oświadczenia Kierownika budowy wpisanego do Dziennika budowy i potwierdzenia tego faktu przez Inspektora nadzoru inwestorskiego, po zgłoszeniu przez Wykonawcę zakończenia robót i zgłoszeniu gotowości do ich odbioru.
11. Przed zgłoszeniem gotowości do odbioru końcowego Wykonawca przeprowadza wszystkie wymagane prawem próby i sprawdzenia, zawiadamiając o nich uprzednio Zamawiającego wpisem do Dziennika budowy w terminie umożliwiającym udział przedstawicieli Zamawiającego w próbach i sprawdzeniach.
12. W celu dokonania odbioru końcowego Wykonawca przedstawia Zamawiającemu komplet dokumentów pozwalających na ocenę prawidłowego wykonania przedmiotu odbioru, a w szczególności: Dziennik budowy, zaświadczenia właściwych jednostek i organów, protokoły odbiorów technicznych i odbiorów częściowych, świadectwa kontroli jakości, certyfikaty i aprobaty techniczne, dokumentację powykonawczą ze wszystkimi zamianami dokonanymi w toku budowy oraz inwentaryzację powykonawczą geodezyjną.
13. Odbiór końcowy jest przeprowadzany komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli

Zamawiającego, w tym Inspektora nadzoru inwestorskiego i upoważnionych przedstawicieli Wykonawcy. W uzasadnionych przypadkach komisja może zaprosić do współpracy rzeczoznawców lub specjalistów branżowych.

14. O terminie odbioru Wykonawca ma obowiązek poinformowania Podwykonawców, przy udziale których wykonał przedmiot Umowy.
15. Przystąpienie do odbioru końcowego następuje w terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od dnia zgłoszenia robót do odbioru wpisem do Dziennika budowy.
16. Jeżeli w toku czynności odbioru końcowego zostanie stwierdzone, że roboty budowlane będące jego przedmiotem nie są gotowe do odbioru z powodu ich niezakończenia, z powodu wystąpienia istotnych wad, uniemożliwiających korzystanie z przedmiotu Umowy, lub z powodu nieprzeprowadzenia wymaganych prób i sprawdzeń, Zamawiający może przerwać Odbiór końcowy, wyznaczając Wykonawcy termin do wykonania robót, usunięcia wad lub przeprowadzenia prób i sprawdzeń, uwzględniający złożoność ich techniczną, a po jego upływie powrócić do wykonywania czynności odbioru końcowego.
17. Komisja sporządza protokół odbioru końcowego robót. Podpisany Protokół odbioru końcowego robót jest podstawą do dokonania końcowych rozliczeń Stron.
18. W przypadku stwierdzenia w toku odbioru nieistotnych wad przedmiotu Umowy, Strony uzgadniają w treści protokołu termin i sposób usunięcia wad. Jeżeli Wykonawca nie usunie wad w terminie lub w sposób ustalony w protokole odbioru końcowego, Zamawiający, po uprzednim powiadomieniu Wykonawcy, jest uprawniony do zlecenia usunięcia wad podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy.
19. Za dzień faktycznego odbioru końcowego uznaje się dzień podpisania przez upoważnionych przedstawicieli Stron Umowy protokołu odbioru końcowego robót.
20. Przeglądy gwarancyjne przeprowadzane są na 14 dni roboczych przed upływem okresu rękojmi i na 14 dni roboczych przed upływem okresu gwarancji jakości.
21. Przeglądy gwarancyjne przeprowadzane są komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego i Wykonawcy. Nieobecność Wykonawcy nie wstrzymuje przeprowadzenia przeglądu, a Zamawiający jest wówczas zobowiązany przesłać Wykonawcy protokół przeglądu gwarancyjnego wraz z wezwaniem do usunięcia stwierdzonych wad gwarancyjnych w określonym przez Zamawiającego terminie. Przeglądy gwarancyjne polegają na ocenie robót związanych z usunięciem wad ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji jakości.
22. Jeżeli Wykonawca nie usunie wad ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji jakości w określonym przez Zamawiającego terminie, uwzględniającym możliwości techniczne lub technologiczne dotyczące usunięcia wady, Zamawiający, po uprzednim zawiadomieniu Wykonawcy, jest uprawniony do zlecenia usunięcia wad podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy.
23. Odbiory gwarancyjne będą przeprowadzane dwukrotnie: w okresie gwarancji jakości i w okresie rękojmi, w ciągu 14 dni roboczych przed upływem odpowiednio: okresu gwarancji jakości w celu oceny robót związanych z usunięciem wad ujawnionych w okresie gwarancji lub rękojmi.
24. Odbiór gwarancyjny będzie dokonywany komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego, w tym Inspektora nadzoru inwestorskiego, i upoważnionych przedstawicieli Wykonawcy.
25. Odbiór gwarancyjny potwierdzany jest Protokołem odbioru usunięcia wad, sporządzanym po usunięciu wszystkich wad ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji. Odbioru ostatecznego dokonuje się po upływie okresu gwarancji jakości.
26. Odbiór ostateczny służy potwierdzeniu usunięcia wszystkich wad ujawnionych w okresie gwarancji jakości, w celu potwierdzenia usunięcia tych wad i potwierdzenia wypełnienia przez Wykonawcę wszystkich obowiązków wynikających z Umowy.
27. Z Odbioru ostatecznego sporządza się przed upływem okresu gwarancji Protokół odbioru ostatecznego.
28. Jeżeli podczas Odbioru ostatecznego okaże się, że nie zostały usunięte wszystkie wady, o których mowa w pkt. 26 powyżej, co skutkuje niemożliwością użytkowania obiektu, którego dotyczą roboty budowlane stanowiące przedmiot Umowy, Zamawiający przerywa odbiór ostateczny zaś Wykonawca jest zobowiązany przedłużyć odpowiednio okres gwarancji i zabezpieczenia należytego wykonania umowy o okres przedłużenia gwarancji. Zamawiający wyznacza termin Odbioru ostatecznego, do upływu którego Wykonawca jest zobowiązany usunąć wady.

§ 26. Wynagrodzenie i warunki płatności

1. Za wykonanie przedmiotu umowy Wykonawcy przysługuje wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości .....**brutto zł** (słownie: ..... złotych), netto ..... + podatek VAT .....
2. Wynagrodzenie ryczałtowe, określone w ust. 1 powyżej, zawiera wszystkie koszty związane z realizacją przedmiotu umowy określonego w § 1 niniejszej umowy.

3. Niedoszacowanie, pominięcie oraz brak rozpoznania zakresu przedmiotu Umowy nie może być podstawą do żądania zmiany wynagrodzenia określonego w ust. 1 powyżej.
4. Podstawą wystawienia faktur VAT będzie protokół odbioru częściowego oraz protokół zaawansowania robót podpisany przez Inspektora Nadzoru i Kierownika budowy/robót.
5. Inspektor nadzoru inwestorskiego sprawdza zakres i wartości wykonanych robót, dokonuje ewentualnych korekt przedłożonych protokołów zaawansowania robót oraz potwierdza kwoty należne do zapłaty Wykonawcy w ciągu 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołów.
6. Inspektor nadzoru inwestorskiego w ciągu 3 dni roboczych po przekazaniu Wykonawcy potwierdzenia rozliczenia okresowego przekazuje Zamawiającemu informację na temat zaakceptowanego rozliczenia okresowego potwierdzającą należną Wykonawcy kwotę wynagrodzenia.
7. Należne Wykonawcy wynagrodzenie za przedmiot Umowy płatne będzie, po wykonaniu robót, dokonaniu ich odbioru przez Zamawiającego, na podstawie podpisanego protokołu końcowego odbioru robót przez komisję odbiorową, po przedłożeniu faktury Zamawiającemu.
8. Z wnioskiem o Odbiór końcowy Wykonawca przedstawia Inspektorowi nadzoru inwestorskiego szczegółowe rozliczenie wynagrodzenia przysługującego Wykonawcy wraz z raportem za cały okres realizacji umowy.
9. Inspektor nadzoru inwestorskiego sprawdza zakres wykonanych robót i potwierdza kwotę należną do zapłaty Wykonawcy w terminie 10 dni roboczych od daty otrzymania szczegółowego rozliczenia wynagrodzenia Wykonawcy.
10. Inspektor nadzoru inwestorskiego wzywa Wykonawcę do złożenia wyjaśnień lub uzupełnień szczegółowego rozliczenia wynagrodzenia Wykonawcy w przypadku uzasadnionych wątpliwości co do jego prawidłowości.
11. Wykonawca składa wyjaśnienia i uzupełnienia oraz dokonuje korekt rozliczenia wynagrodzenia, uzgodnionych z Inspektorem nadzoru inwestorskiego.
12. Jeżeli rozliczenie końcowe przedstawione przez Wykonawcę po korektach będzie nadal nieprawidłowe, Zamawiający ustali wysokość wynagrodzenia należnego Wykonawcy.
13. Potwierdzone przez Inspektora nadzoru inwestorskiego rozliczenie stanowi załącznik do Protokołu odbioru końcowego.
14. Podstawę do zwolnienia zatrzymanej przez Zamawiającego części zabezpieczenia należytego wykonania Umowy stanowić będzie Protokół odbioru końcowego robót.
15. Płatnikiem z tytułu zobowiązań wynikających z niniejszej umowy jest Gmina Rybno.
16. Należne Wykonawcy wynagrodzenie będzie płatne na podstawie faktury VAT. Faktura powinna być wystawiona wg wzoru:
Nabywca: Gmina Rybno, ul. Długa 20, 96-514 Rybno NIP: 837-16-92-261
Odbiorca: Urząd Gminy Rybno, ul. Długa 20, 96-514 Rybno
17. Zapłata przez Zamawiającego faktury za wykonane roboty nastąpi w terminie 35 dni, po przedłożeniu przez Wykonawcę faktury uprzednio zaakceptowanej przez Zamawiającego na konto wskazane przez Wykonawcę, tj. ....
18. Wykonawca zobowiązuje się do złożenia Zamawiającemu, w terminie do 7 dni od wystawienia faktury, zestawienia wystawionych przez podwykonawcę faktur wraz z dowodami zapłaty oraz pisemnego oświadczenia podwykonawcy i dalszego podwykonawcy, których wiarygodność jest częścią składową wystawionej faktury VAT, o otrzymaniu przez tego podwykonawcę i dalszego podwykonawcę wymagalnej zapłaty za wykonany zakres robót, usług lub dostaw, będących częścią składową zakresu zamówienia, za który została wystawiona faktura. W przypadku niedostarczenia przez Wykonawcę powyższego zestawienia i oświadczenia, Zamawiający wstrzyma wypłatę wynagrodzenia Wykonawcy, do czasu ich otrzymania. Od zatrzymanej kwoty odsetki nie przysługują.
19. W przypadku braku zapłaty lub uchylania się od zapłaty wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, Zamawiający wstrzyma wypłatę wynagrodzenia Wykonawcy do czasu uregulowania wymagalnych zobowiązań wobec podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy. Od zatrzymanej kwoty odsetki nie przysługują.
20. W przypadku, gdy Wykonawcą jest Konsorcjum, członkowie Konsorcjum odpowiadają solidarnie wobec Zamawiającego z tytułu dokonywanych przez niego zapłat na rzecz podwykonawców lub dalszych podwykonawców.
21. Powierzenie wykonania części robót podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom nie pociąga za sobą możliwości naliczania dodatkowej zapłaty dla Wykonawcy, ani dokonania jakichkolwiek zmian warunków niniejszej umowy.
22. Wykonawcy przysługuje wyłącznie wynagrodzenie za zrealizowany zakres zamówienia określony w przedmiocie Umowy, o którym mowa w § 1 niniejszej Umowy, wykonany w sposób prawidłowy oraz zgodny z zasadami wiedzy technicznej i sztuki budowlanej.
23. Cesja praw i wiarygodności wynikających z niniejszej umowy, wymaga zgody pisemnej Zamawiającego.

24. W przypadku odstąpienia przez Zamawiającego od umowy z przyczyn innych niż niewykonanie lub nienależyte wykonanie przez Wykonawcę przedmiotu umowy, Wykonawcy przysługiwać będzie wyłącznie wynagrodzenie należne z tytułu wykonanych robót.

§ 27. Uprawnienia z tytułu rękojmi i gwarancji jakości

1. Wykonawca ponosi wobec Zamawiającego odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady przedmiotu Umowy przez okres ..... **miesiący** od daty odbioru końcowego robót, na zasadach określonych w KC.
2. Wykonawca udziela Zamawiającemu na wykonane roboty budowlane, stanowiące przedmiot Umowy, gwarancji jakości na okres ..... **miesiący**, licząc od daty odbioru końcowego robót.
3. W okresie gwarancji i rękojmi Wykonawca przejmuje na siebie wszelkie obowiązki wynikające z serwisowania i konserwacji zabudowanych urządzeń, instalacji i wyposażenia mające wpływ na trwałość gwarancji producenta, lecz na okres nie krótszy niż 1 rok, licząc od daty podpisania protokołu odbioru końcowego.
4. Wykonawca jest zobowiązany dostarczyć Zamawiającemu niezbędne dokumenty gwarancyjne wystawione przez producentów urządzeń, najpóźniej w dacie odbioru końcowego.
5. W przypadku, gdy Wykonawca nie przystępuje do usuwania wad lub usunie wady w sposób nienależyty, Zamawiający, poza uprawnieniami przysługującymi mu na podstawie KC, może powierzyć usunięcie wad podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy (wykonanie zastępcze), po uprzednim wezwaniu Wykonawcy i wyznaczeniu dodatkowego terminu odpowiedniego do czasu usuwania wad.
6. Usunięcie wad następuje na koszt i ryzyko Wykonawcy.
7. Udzielone rękojmia i gwarancja nie naruszają prawa Zamawiającego do dochodzenia roszczeń o naprawienie szkody w pełnej wysokości na zasadach określonych w KC.
8. Karta Gwarancji jakości na wykonane roboty stanowi załącznik do umowy.

§ 28. Zabezpieczenie należytego wykonania Umowy

1. Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości **5 %** wynagrodzenia brutto, co stanowi kwotę w wysokości: ..... **zł** (słownie: .....).
2. Zabezpieczenie zostało wniesione w formie .....
3. Zwrot zabezpieczenia nastąpi zgodnie z art. 453 ustawy Pzp.
4. W przypadku nienależytego wykonania zamówienia lub nieusunięcia wad przedmiotu zamówienia, zabezpieczenie wraz z powstałymi odsetkami staje się własnością Zamawiającego i będzie wykorzystane do zgodnego z umową wykonania robót i do pokrycia roszczeń z tytułu rękojmi za wady.
5. W przypadku wystąpienia konieczności przedłużenia terminu realizacji zamówienia w stosunku do terminu przedstawionego w ofercie przetargowej, Wykonawca przed podpisaniem aneksu do umowy lub najpóźniej w dniu jego podpisywania, zobowiązany jest do przedłużenia terminu ważności wniesionego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, albo jeśli nie jest to możliwe, do wniesienia nowego zabezpieczenia na okres wynikający z aneksu do umowy. W przeciwnym razie Zamawiający ma prawo potrącić wartość zabezpieczenia należytego wykonania umowy z płatności za wykonanie przedmiotu umowy.
6. W trakcie realizacji umowy Wykonawca może dokonać zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka form, o których mowa w SWZ. Zmiana formy zabezpieczenia musi być dokonana z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia i bez zmiany jego wysokości.

§ 29. Zmiana Umowy

1. Dopuszczalna jest zmiana przedmiotu zamówienia poprzez zmianę zakresu robót budowlanych przewidzianych w dokumentacji projektowej w przypadku:
  - a) konieczności wykonania robót zamiennych, których wykonanie ma na celu prawidłowe zrealizowanie przedmiotu zamówienia, a konieczność ich wykonania wynika z wad dokumentacji projektowej,
  - b) konieczności wykonania robót zamiennych niezbędnych do prawidłowego wykonania przedmiotu Umowy, które nie zostały przewidziane w dokumentacji projektowej przekazanej przez Zamawiającego,
  - c) zmiany dokumentacji projektowej wykonane z inicjatywy Zamawiającego ze względu na stwierdzone wady, co spowoduje konieczność wykonania robót zamiennych,
  - d) zmiany decyzji administracyjnych, na podstawie których prowadzone są roboty budowlane objęte umową, powodujące zmianę dotychczasowego zakresu robót przewidzianego w dokumentacji projektowej.
2. Dopuszczalna jest zmiana zakresu robót budowlanych poprzez ich ograniczenie w sytuacji, gdy wykonanie niektórych robót okazało się zbędne, zmieniły się okoliczności związane z wykonaniem Umowy lub wykonanie poszczególnych robót nie leży w interesie publicznym lub Zamawiającego, z zastrzeżeniem, że zakres robót nie może ulec zmianie o więcej niż 10% zakresu rzeczowego lub

- finansowego przedmiotu zamówienia. Wynagrodzenie Wykonawcy zmniejsza się odpowiednio w stosunku do zmniejszonego zakresu robót.
3. Dopuszczalna jest zmiana przedmiotu Umowy, w szczególności zmiana sposobu wykonania przedmiotu umowy, zakresu robót, lokalizacji robót w sytuacji:
    - a) wystąpienia innych warunków geologicznych, geotechnicznych, hydrologicznych niż te wskazane przez Zamawiającego w dokumentacji projektowej, powodujących konieczność zmiany sposobu wykonania przedmiotu Umowy,
    - b) wystąpienia na terenie budowy niewybuchów, niewypałów lub znalezisk archeologicznych, które uniemożliwiają lub utrudniają wykonanie robót na warunkach przewidzianych w Umowie.
  4. Dopuszczalna jest zmiana technologii wykonania robót lub materiałów przewidzianych w dokumentacji projektowej, jeżeli w wyniku rozwoju technicznego lub technologicznego możliwe jest wykonanie robót przy zastosowaniu innej technologii lub materiałów, które:
    - a) podwyższą jakość wykonanych robót,
    - b) zmniejszą koszty realizacji umowy lub koszty eksploatacji,
    - c) pozwolą na skrócenie terminu wykonania Umowy, lub
    - d) pozwolą na wydłużenie okresu użytkowania przedmiotu umowy po jej zakończeniu.
  5. Dopuszczalna jest zmiana technologii wykonania robót lub materiałów przewidzianych w dokumentacji projektowej w przypadku niedostępności odpowiednich surowców lub materiałów na rynku budowlanym albo zaniechania produkcji materiałów przewidzianych w dokumentacji projektowej, co utrudnia możliwość wykonania przedmiotu Umowy, tj. w szczególności powoduje opóźnienie w postępie robót, a Wykonawca, pomimo zachowania należytej staranności, nie mógł temu zapobiec.
  6. Dopuszczalna jest zmiana sposobu przeprowadzenia odbiorów częściowych, odbioru końcowego, prób lub testów, w sytuacji gdy taka zmiana okaże się konieczna do prawidłowej oceny należytego wykonania przedmiotu zamówienia przez Wykonawcę, w szczególności gdy zmianie ulegnie technologia wykonania poszczególnych robót.
  7. Dopuszczalna jest zmiana obowiązków Wykonawcy innych niż wykonanie robót budowlanych poprzez ich rozszerzenie lub ograniczenie, np. w zakresie odnoszącym się do uzyskania odpowiednich decyzji administracyjnych, pozwoleń, zgód lub uzgodnień, w sytuacji, gdy podmiot trzeci (Inspektor Nadzoru) lub Zamawiający takich obowiązków nie wykonali lub ich wykonanie może się wiązać z utrudnieniami, które mogą wpłynąć na możliwość wykonania umowy przez Wykonawcę.
  8. Dopuszczalna jest zmiana terminu wykonania Umowy w przypadku:
    - a) wystąpienia warunków atmosferycznych uniemożliwiających wykonywanie robót – fakt ten musi zostać udokumentowany wpisem kierownika budowy do dziennika budowy oraz zgłoszony niezwłocznie Zamawiającemu i musi zostać potwierdzony przez inspektora nadzoru oraz raportami IMGW,
    - b) opóźnienia organów administracji publicznej w wydaniu decyzji administracyjnych, uzgodnień lub innych aktów administracyjnych, których wydanie jest niezbędne dla dalszego wykonywania robót przez Wykonawcę, a opóźnienie organów nie wynika z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy,
    - c) opóźnienia w uzyskaniu wymaganych uzgodnień, opinii, aprobat od podmiotów trzecich, które to opóźnienie powstało z przyczyn nieleżących po stronie Wykonawcy, a powoduje brak możliwości wykonywania robót, co ma wpływ na termin wykonania umowy,
    - d) wstrzymania wykonania umowy przez Zamawiającego z przyczyn nieleżących po stronie Wykonawcy, o ile takie działanie powoduje, że nie jest możliwe wykonanie umowy w dotychczas ustalonym terminie,
    - e) wystąpienia na terenie budowy niewybuchów, niewypałów lub znalezisk archeologicznych, które wymagały wstrzymania wykonania robót budowlanych przez Wykonawcę,
    - f) wystąpienia awarii na terenie budowy, za którą odpowiedzialności nie ponosi Wykonawca, skutkującej koniecznością wstrzymania wykonania robót budowlanych przez Wykonawcę,
    - g) wystąpienia okoliczności uprawniających do zmiany przedmiotu umowy, o których mowa powyżej, jeżeli okoliczności te mają wpływ na termin wykonania umowy,
    - h) zlecenie wykonania robót dodatkowych, o ile realizacja dodatkowych robót budowlanych wpływa na termin wykonania niniejszej umowy,
    - i) wystąpienia istotnego błędu w dokumentacji projektowej – termin umowny może zostać wydłużony o czas niezbędny na usunięcie wad w projekcie przez Wykonawcę dokumentacji projektowej,
    - j) robót zamiennych wprowadzonych na polecenie Zamawiającego, o ile realizacja tych prac wpływa na termin wykonania niniejszej umowy,
    - k) działania siły wyższej (np. klęski żywiołowe, strajki generalne lub lokalne, zmiana przepisów prawa w stosunku do obowiązujących w chwili składania oferty), mającego bezpośredni wpływ na terminowość wykonywania robót,
- termin umowy może ulec zmianie o czas, w jakim wyżej wskazane okoliczności wpłynęły na termin

- wykonania Umowy przez Wykonawcę, to jest uniemożliwił Wykonawcy terminową realizację przedmiotu Umowy. Ciężar dowodowy obciąża Wykonawcę.
9. Dopuszczalna jest zmiana w harmonogramie rzeczowo-finansowym polegająca na zmianie kolejności wykonania robót, zmianie terminu wykonania poszczególnych etapów lub robót, zmianie zakresu robót do wykonania w poszczególnych okresach lub zmianie terminu płatności wynagrodzenia, w przypadku:
    - a) zmiany technologii realizacji robót, zmiany materiałów, braku dostępu materiałów lub wystąpienia innej przyczyny powodującej, że realizacja robót w dotychczas ustalonym harmonogramie rzeczowo-finansowym jest niemożliwa,
    - b) innej zmiany umowy mającej wpływ na harmonogram rzeczowo-finansowy.
  10. Dopuszczalna jest zmiana w harmonogramie rzeczowo-finansowym polegająca na ograniczeniu zakresu robót przewidzianych do wykonania w danym okresie i podziale płatności przewidzianej za dany okres, jeżeli zakres wykonanych w ramach okresu robót może zostać odebrany przez Zamawiającego, a pozostałe niezrealizowane roboty nie są możliwe do wykonania w danym okresie z przyczyn nieależących po stronie Wykonawcy.
  11. Dopuszczalna jest zmiana wysokości wynagrodzenia Wykonawcy w przypadku:
    - a) konieczności wykonania robót dodatkowych, zamiennych lub innych nieprzewidzianych w dokumentacji projektowej, a których wykonanie jest konieczne na podstawie pkt. 1 powyżej, albo w przypadku ograniczenia zakresu robót przewidzianych w umowie,
    - b) zmiany technologii wykonania robót lub materiałów zastosowanych do ich realizacji.
  12. Dopuszczalna jest zmiana osób skierowanych do realizacji zamówienia w odniesieniu do osób wskazanych przez wykonawcę na etapie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Zmiana jest dopuszczalna w sytuacji, gdy będzie polegać na zastąpieniu dotychczasowej osoby inną osobą, która będzie posiadać doświadczenie potwierdzające spełnienie warunków udziału w postępowaniu przez Wykonawcę. Dopuszczalna jest zmiana podwykonawcy, na którego zdolnościach technicznych lub zawodowych lub sytuacji finansowej lub ekonomicznej polegał Wykonawca ubiegając się o zawarcie Umowy, w sytuacji gdy nie dysponuje już zasobami wskazanego w ofercie podmiotu - jeżeli wykaże on, że zastępujący podmiot spełnia określone w dokumentach zamówienia warunki udziału w postępowaniu.
  13. Wynagrodzenia za roboty budowlane niezbędne do realizacji Umowy nie ujęte w Kosztorysie ofertowym, zostanie ustalona przez Wykonawcę wg poniższych zasad:
    - 1) na podstawie cen jednostkowych z Kosztorysu ofertowego poprzez interpolację, a wyliczenia w formie kosztorysu wraz z ofertą przedstawione zostaną przez Wykonawcę Inspektorowi nadzoru inwestorskiego;
    - 2) jeżeli nie jest możliwe ustalenie zmiany wysokości wynagrodzenia zgodnie z zasadami określonymi w ppkt. 1) powyżej, w szczególności rodzaje robót lub materiałów nie występują w kosztorysie ofertowym lub z innych przyczyn ustalenie wysokości wynagrodzenia nie jest możliwe, wynagrodzenie jest ustalane na podstawie kosztorysu dodatkowego Wykonawcy, który zostanie przygotowany zgodnie z poniższymi zasadami:
      - a) ceny jednostkowe będą odzwierciedlać realną wartość robót z uwzględnieniem zysku nie wyższego niż zysk określony w kosztorysie ofertowym,
      - b) ceny jednostkowe będą nie wyższe niż ceny rynkowe odpowiadające zakresowi robót lub zmienianych materiałów,
      - c) kosztorys będzie uwzględniać ceny nie wyższe niż ceny jednostkowe wynikające z ogólnie dostępnych cenników, np. SEKOCENBUD;
    - 3) Wykonawca dokona wyliczeń, o których mowa w ppkt. 1) i ppkt. 2) oraz przedstawi je Zamawiającemu za pośrednictwem Inspektora nadzoru inwestorskiego do zatwierdzenia przed rozpoczęciem tych robót.
    - 4) Zamawiający może wnieść zastrzeżenia do kosztorysu dodatkowego Wykonawcy, o którym mowa w ppkt. 2) powyżej, do których Wykonawca powinien ustosunkować się w terminie 7 dni roboczych od dnia przekazania uwag przez Zamawiającego.
    - 5) W razie sporu Stron co do wysokości wynagrodzenia, Strony mogą powołać niezależnego kosztorysanta, który dokona wyceny zakresu robót i materiałów z zastrzeżeniem, że wycena odbędzie się z zachowaniem zasad przewidzianych w ppkt. 1) i ppkt. 2). Koszt wynagrodzenia kosztorysanta ponoszą Strony w równych częściach.
  14. Wszelkie zmiany Umowy są dokonywane przez umocowanych przedstawicieli Zamawiającego i Wykonawcy w formie pisemnej w drodze aneksu Umowy, pod rygorem nieważności. W razie wątpliwości, przyjmuje się, że nie stanowią zmiany umowy następujące zmiany:
    - a) danych związanych z obsługą administracyjno-organizacyjną umowy,
    - b) danych teleadresowych,

- c) danych rejestrowych,
- d) harmonogramu rzeczowo-finansowego nie prowadzącej do zmiany terminu zakończenia robót,
- e) form wniesienia należytego wykonania umowy.

§ 30. Odstąpienie od Umowy

1. Wykonawca będzie uprawniony do odstąpienia od Umowy w terminie 30 dni od dnia pozyskania wiedzy o powstaniu okoliczności uzasadniającej odstąpienie, w przypadku, gdy:
  - a) zwłoka Zamawiającego w przekazaniu Dokumentacji projektowej lub terenu budowy, przekracza 14 dni;
  - b) zwłoka Zamawiającego w podpisaniu protokołu odbioru przekracza 14 dni;
  - c) Wykonawca nie otrzyma kwoty należnej według protokołu odbioru i załączonego do niego protokołu zaawansowania robót w terminie 14 dni od upływu terminu płatności, z wyjątkiem uzasadnionych potrąceń w szczególności z tytułu roszczeń Zamawiającego lub kar umownych.
2. Zamawiający jest uprawniony do odstąpienia od Umowy w terminie 30 dni od dnia uzyskania przez niego wiedzy o okoliczności uzasadniającej odstąpienie, jeżeli Wykonawca:
  - a) z przyczyn zawinionych nie wykonuje Umowy lub wykonuje ją nienależycie i pomimo pisemnego wezwania Wykonawcy do podjęcia wykonywania lub należytego wykonywania Umowy w wyznaczonym, uzasadnionym technicznie terminie, nie zadośćuczyni żądaniu Zamawiającego,
  - b) bez uzasadnionej przyczyny przerwał wykonywanie robót i pomimo dodatkowego pisemnego wezwania Zamawiającego nie podjął ich w wyznaczonym terminie,
  - c) z przyczyn zawinionych nie przystąpił do odbioru terenu budowy albo nie rozpoczął robót albo pozostaje w zwłoce z realizacją robót tak dalece, że wątpliwe jest dochowanie terminu zakończenia robót,
  - d) nie realizuje zaakceptowanego przez Zamawiającego Programu naprawczego, pomimo pisemnego wezwania do realizacji jego postanowień,
  - e) podzleca całość robót lub dokonuje cesji Umowy, jej części bez zgody Zamawiającego,
  - f) podzleca jakąkolwiek część przedmiotu Umowy, co do której Zamawiający nałożył obowiązek osobistego wykonania przez Wykonawcę.
3. W razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie Umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia Umowy, Zamawiający może odstąpić od Umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach; w tym przypadku Wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części Umowy.
4. Zamawiającemu przysługuje prawo do odstąpienia od umowy również w przypadku:
  - a) nakazanego przez organ publiczny zajęcia majątku Wykonawcy;
  - b) likwidacji, złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub rozwiązania przedsiębiorstwa Wykonawcy.
5. Wykonawca udziela rękojmi i gwarancji jakości w zakresie określonym w Umowie na część zobowiązania wykonaną przed odstąpieniem od Umowy.
6. Odstąpienie od Umowy następuje za pośrednictwem listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub w formie pisma złożonego w siedzibie Zamawiającego za pokwitowaniem, z chwilą otrzymania oświadczenia o odstąpieniu przez Zamawiającego.

§ 31. Obowiązki Wykonawcy i Zamawiającego w związku z odstąpieniem od umowy

1. W przypadku odstąpienia od Umowy przez Wykonawcę lub Zamawiającego, Wykonawca ma obowiązek:
  - a) natychmiast wstrzymać wykonywanie robót, poza mającymi na celu ochronę życia i własności, i zabezpieczyć przerwane roboty w zakresie obustronnie uzgodnionym oraz zabezpieczyć teren budowy i opuścić go najpóźniej w terminie wskazanym przez Zamawiającego,
  - b) przekazać znajdujące się w jego posiadaniu dokumenty, w tym należące do Zamawiającego, urządzenia, materiały i inne prace, za które Wykonawca otrzymał płatność oraz inną, sporządzoną przez niego lub na jego rzecz, Dokumentację projektową, najpóźniej w terminie wskazanym przez Zamawiającego.
2. W terminie **14** dni roboczych od daty odstąpienia od Umowy, Wykonawca zgłosi Zamawiającemu gotowość do odbioru robót przerwanych oraz robót zabezpieczających. W przypadku niezgłoszenia w tym terminie gotowości do odbioru, Zamawiający ma prawo przeprowadzić odbiór jednostronny.
3. Wykonawca niezwłocznie, a najpóźniej w terminie do 7 dni roboczych od dnia zawiadomienia o odstąpieniu od Umowy z przyczyn niezależnych od Wykonawcy, usunie z terenu budowy urządzenia Zaplecza budowy przez niego dostarczone lub wniesione materiały i urządzenia, niestanowiące własności Zamawiającego lub ustali zasady przekazania tego majątku Zamawiającemu.
4. W przypadku odstąpienia od Umowy przez Wykonawcę lub Zamawiającego, Zamawiający zobowiązany jest do dokonania w terminie 10 dni roboczych do odbioru robót przerwanych i zabezpieczających oraz

przejęcia od Wykonawcy pod swój dozór terenu budowy.

5. W przypadku odstąpienia od Umowy przez Zamawiającego Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zorganizować usunięcie sprzętu i robót tymczasowych na swój koszt i ryzyko. W przypadku niewypełnienia przez Wykonawcę powyższego obowiązku, Zamawiający uprawniony jest do usunięcia sprzętu i robót tymczasowych na koszt i ryzyko Wykonawcy.

§ 32. Rozliczenia w związku z odstąpieniem od Umowy

1. W terminie 7 dni roboczych od dnia odstąpienia od Umowy, Wykonawca przy udziale Zamawiającego, sporządzi szczegółowy protokół odbioru robót przerwanych i robót zabezpieczających według stanu na dzień odstąpienia, który stanowi podstawę do wystawienia przez Wykonawcę faktury lub rachunku.
2. Wykonawca zobowiązany jest do dokonania i dostarczenia Zamawiającemu **inwentaryzacji robót według stanu na dzień odstąpienia**.
3. Szczegółowy protokół robót odbioru robót przerwanych i robót zabezpieczających w toku, inwentaryzacja robót i wykaz tych materiałów, konstrukcji lub urządzeń, stanowią podstawę do wystawienia przez Wykonawcę odpowiedniej faktury VAT lub rachunku.
4. Zamawiający zapłaci Wykonawcy wynagrodzenie za roboty wykonane do dnia odstąpienia według cen wynikających z kosztorysu ofertowego na dzień podpisania umowy, pomniejszone o roszczenia Zamawiającego z tytułu kar umownych oraz ewentualne roszczenia o obniżenie ceny na podstawie rękojmi i gwarancji lub inne roszczenia odszkodowawcze.
5. Koszty dodatkowe poniesione na zabezpieczenie robót i terenu budowy oraz wszelkie inne uzasadnione koszty związane z odstąpieniem od Umowy ponosi Strona, która jest winna odstąpienia od Umowy.

§ 33. Kary umowne

1. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kary umowne:
  - a) za zwłokę Wykonawcy w stosunku do terminu zakończenia robót - w wysokości 0,1 % ceny ofertowej brutto za każdy rozpoczęty dzień zwłoki, jaki upłynie pomiędzy terminem zakończenia robót a faktycznym dniem zakończenia robót,
  - b) za zwłokę Wykonawcy w wykonaniu określonego w Umowie przedmiotu odbioru częściowego w stosunku do aktualnego Harmonogramu rzeczowo-finansowego - w wysokości 0,5% ceny ofertowej brutto za daną część robót za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia,
  - c) za opóźnienie Wykonawcy w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze lub w okresie rękojmi za Wady fizyczne lub gwarancji jakości — w wysokości 0,1 % ceny ofertowej brutto, za wykonany przedmiot odbioru, za każdy rozpoczęty dzień zwłoki liczony od dnia upływu terminu na usunięcie wad,
  - d) z tytułu odstąpienia od Umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy - w wysokości 10% ceny ofertowej brutto. Zamawiający zachowuje w tym przypadku prawo do roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji do prac dotychczas wykonanych,
  - e) za nieterminową zapłatę wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom –w wysokości 200 zł za każdy dzień zwłoki od dnia upływu terminu zapłaty do dnia zapłaty,
  - f) w przypadku zwłoki w przedstawieniu Zamawiającemu Harmonogramu rzeczowo-finansowego do zatwierdzenia w terminie określonym w § 13 pkt 1 niniejszej umowy - w wysokości 200 zł za każdy rozpoczęty dzień zwłoki.
  - g) za nie uwzględnienia w całości lub w części uwag Inspektora nadzoru inwestorskiego do aktualizacji Harmonogramu rzeczowo-finansowego w terminie określonym w § 13 pkt 10 niniejszej umowy, lub gdy przedłożona aktualizacja Harmonogramu będzie w ocenie Inspektora nadzoru inwestorskiego niezgodna z umową - w wysokości 200 zł za każdy rozpoczęty dzień zwłoki do momentu zatwierdzenia aktualizacji Harmonogramu przez Zamawiającego,
  - h) za nieprzedłożenie do zaakceptowania projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany - w wysokości 1000 zł za każdy nieprzedłożony do zaakceptowania projekt Umowy lub jej zmiany,
  - i) za nieprzedłożenie poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii Umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany - w wysokości 1 000 zł za każdą nieprzedłożoną kopię Umowy lub jej zmiany,
  - j) za dopuszczenie do wykonywania robót budowlanych objętych przedmiotem Umowy innego podmiotu niż Wykonawca lub zaakceptowanego przez Zamawiającego Podwykonawcę skierowanego do ich wykonania zgodnie z zasadami określonymi Umową - w wysokości 0,5% ceny ofertowej brutto,
  - k) za zawinione przerwanie realizacji robót przez Wykonawcę trwające powyżej 7 dni - w wysokości 0,1% ceny ofertowej brutto, za każdy rozpoczęty dzień przerwy w wykonywaniu robót,
  - l) w przypadku naruszenia zobowiązania do ubezpieczenia Wykonawcy i zapłacenia z tego tytułu składek, a także obowiązku okazania Zamawiającemu dokumentów potwierdzających zawarcie umowy

- ubezpieczenia i opłacenia składek - w wysokości 1 000 zł za każde naruszenie,
- m) w przypadku naruszenia zobowiązania do usuwania odpadów - w wysokości 1000 zł za każde naruszenie,
- n) za niedopełnienie wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności określonych w niniejszej umowie - w wysokości kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (obowiązujących na dzień zawarcia niniejszej umowy), za każdą osobę w stosunku do której stwierdzono niedopełnienie obowiązku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę.
2. Zamawiający zapłaci Wykonawcy kary umowne:
    - a) z tytułu odstąpienia od Umowy z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego - w wysokości 10% ceny ofertowej brutto,
    - b) za nieprzystąpienie przez Zamawiającego do odbiorów robót zgłoszonych do odbioru przez Wykonawcę w terminach określonych Umową - w wysokości 200 zł za każdy rozpoczęty dzień zwłoki.
  3. Jeżeli kara umowna z któregośkolwiek tytułu wymienionego powyżej w pkt. 1 i 2 nie pokrywa poniesionej szkody, to Strony umowy mogą dochodzić odszkodowania uzupełniającego, na zasadach ogólnych określonych przepisami Kodeksu cywilnego.
  4. Kara umowna z tytułu zwłoki przysługuje za każdy rozpoczęty dzień zwłoki i jest wymagalna od dnia następnego po upływie terminu jej zapłaty.
  5. Termin zapłaty kary umownej wynosi 14 dni od dnia skutecznego doręczenia Stronie wezwania do zapłaty. W razie opóźnienia z zapłatą kary umownej Strona uprawniona do otrzymania kary umownej może żądać odsetek ustawowych za każdy dzień opóźnienia.
  6. Zapłata kary przez Wykonawcę lub potrącenie przez Zamawiającego kwoty kary z płatności należnej Wykonawcy nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku ukończenia robót lub jakichkolwiek innych obowiązków i zobowiązań wynikających z Umowy.
  7. Łączna wysokość kar umownych dochodzonych przez jedną stronę umowy nie może przekroczyć 30% ceny ofertowej brutto.

§ 34. Zatrudnienie na umowę o pracę

1. Na podstawie art. 95 ustawy Pzp Zamawiający wymaga zatrudnienia, przez wykonawcę (także wspólnika konsorcjum, w przypadku zamówienia wspólnego), podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę, osób wykonujących niżej wymienione czynności w zakresie realizacji przedmiotowego zamówienia opisane w projektach branżowych na podstawie umowy o pracę:
  - a) roboty nawierzchniowe jezdni.
2. Dopuszcza się świadczenie usług na rzecz Wykonawcy, wspólnika konsorcjum (w przypadku zamówienia wspólnego), podwykonawcy i dalszego podwykonawcy przez osoby fizyczne, prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą, o ile sposób i charakter wykonywanych czynności nie mieści się w dyspozycji art. 22 § 1 ustawy Kodeks Pracy, w szczególności przy wykonywaniu następujących czynności:
  - a) kierowanie budową oraz robotami branżowymi (samodzielne funkcje techniczne w budownictwie).
3. W zakresie zweryfikowania przez Zamawiającego spełniania przez Wykonawcę wymagań związanych z zatrudnianiem osób na umowę o pracę, Zamawiający wymaga złożenia oświadczenia przez Wykonawcę o spełnianiu wyżej wymienionego warunku.
4. Zamawiający zastrzega sobie prawo do ponownego złożenia aktualnego oświadczenia przez Wykonawcę na każdym etapie realizacji przedmiotu zamówienia.

§ 35. Klauzule waloryzacji wynagrodzenia

1. Wynagrodzenie Wykonawcy może ulec zmianie (zostać zmniejszone lub zwiększone) w przypadku zmiany cen materiałów lub kosztów niezbędnych do wykonania zamówienia, o ile zmiana ta przekracza wartość 10 % (wartość graniczna wzrostu cen lub kosztów) w stosunku do cen z dnia złożenia oferty. Wyliczenie zmiany cen materiałów lub kosztów nastąpi na dzień wystawienia faktury końcowej przez Wykonawcę.
2. Podstawą do wyliczenia wartości granicznej wzrostu cen lub kosztów jest miesięczny wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej ustalany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w okresie trwania umowy. Jeżeli suma miesięcznych wskaźników cen za okres obowiązywania umowy przekroczy wartość wzrostową o 10% lub zmniejszy się o 10%, ostateczne wynagrodzenie Wykonawcy netto ulegnie korekcie, tj. odpowiedniemu zwiększeniu lub zmniejszeniu, nie więcej jednak niż o 3% wartości wynagrodzenia netto.
3. Zmiana wysokości wynagrodzenia minimalnego za pracę, minimalnej stawki godzinowej, zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnym oraz stawek na te ubezpieczenia, zasad gromadzenia i wysokości wpłat do pracowniczych planów kapitałowych o wartość nie przekraczającą

10% w stosunku do wartości tych kosztów z chwili złożenia oferty nie wpłynie na koszty wykonywania zamówienia i wynagrodzenie Wykonawcy.

4. W przypadku wzrostu kosztów wymienionych w pkt. 3 o wartość przekraczającą 10% w stosunku do wartości z dnia złożenia oferty, wynagrodzenie Wykonawcy zostanie zwiększone o wartość wzrostu kosztów proporcjonalnie za okres, w którym powstały wyższe koszty, nie więcej jednakże niż o 3% wynagrodzenia netto.
5. Wzrost kosztów o których mowa w pkt. 3 i 4 musi być udokumentowany przez wykonawcę umowami o pracę, stosownymi deklaracjami ZUS lub innymi dokumentami, z których wynika wzrost w/w kosztów i wysokość tego wzrostu
6. Zapisy § 4 ust. 1-5 stosuje się w przypadku, gdy czas realizacji umowy przekracza 6 miesięcy (zgodnie z treścią pierwotną umowy lub po jej aneksowaniu).
7. Ewentualna waloryzacja wynagrodzenia umownego odbywa się poprzez zatwierdzenie przez Zamawiającego szczegółowego wniosku o waloryzację wynagrodzenia złożonego przez Wykonawcę.

§ 36. Procedury rozstrzygania sporów i postanowienia końcowe

1. Strony zobowiązują się do poddania ewentualnych sporów w relacjach Wykonawca - Zamawiający o roszczenia cywilnoprawne w sprawach, w których zawarcie ugody jest dopuszczalne, mediacjom lub innemu polubownemu rozwiązaniu sporu przed Sądem Polubownym przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, wybranym mediatorem albo osobą prowadzącą inne polubowne rozwiązanie sporu.
2. Spory wynikłe w toku realizacji niniejszej umowy z wyłączeniem sporów, o których mowa w pkt. 1 powyżej, rozstrzygane będą przez właściwy sąd dla siedziby Zamawiającego.
3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie odpowiednie przepisy Kodeksu cywilnego z odrębnościami wnikającymi z innych przepisów, w szczególności z ustawy Prawo zamówień publicznych i ustawy Prawo budowlane.
4. Umowę sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, w tym jeden dla Wykonawcy.
5. Integralną część niniejszej Umowy stanowią poniższe Załączniki:
  - 1) Projekt budowlany/wykonawczy,
  - 2) Przedmiary robót,
  - 3) Kopia oferty Wykonawcy,
  - 4) Kosztorys Wykonawcy,
  - 5) Harmonogram rzeczowo-finansowy,
  - 6) Karta Gwarancji na wykonane roboty,
  - 7) Dokument potwierdzający ubezpieczenie Wykonawcy.

ZAMAWIAJĄCY:

WYKONAWCA: